

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Staszowie**

**STAN SANITARNY
powiatu staszowskiego
2019**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Ocena zagrożenia epidemicznego.....	4
II. Jakość wody do spożycia.....	13
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	15
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	17
V. Stan sanitarny zakładów ochrony zdrowia.....	20
VI. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami.....	23
VII. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.....	27
VIII. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	32
IX. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	49
X. Nadzór nad środkami zastępczymi.....	56
Podsumowanie.....	57

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie prowadzi nadzór sanitarny na terenie powiatu staszowskiego, który obejmuje obszar 8 gmin, o powierzchni 926 km², zamieszkiwany przez 72167 ludności (stan na 31-12-2018 r. na podstawie danych GUS).

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2019 roku ukierunkowana była na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Cel ten realizowano poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- ⇒ zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- ⇒ higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne
- ⇒ higieny środowiska
- ⇒ higieny pracy w zakładach pracy
- ⇒ higieny procesów nauczania i wychowania
- ⇒ higieny wypoczynku i rekreacji

Wykonywanie tych zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowana była w oparciu o sporządzane plany pracy, zgodnie z opracowanym wzorem i Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej stosowano wdrożony system jakości oraz jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu staszowskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące pojawić się zagrożenia.

Sytuację epidemiologiczną powiatu staszowskiego opracowano na podstawie posiadanych materiałów oraz danych zebranych w 2019 roku.

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO

W 2019 roku działalność Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie była skoncentrowana na:

- bieżącym monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej w celu identyfikacji zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia chorób niebezpiecznych,
- realizowaniu zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie staszowskim,
- nadzorze nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych na podległym terenie oraz prawidłowymi warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych,
- egzekwowaniu obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przez osoby zobowiązane,
- nadzorze nad podmiotami leczniczymi w celu poprawy ich stanu sanitarno – higienicznego i zmniejszenia zagrożenia szerzenia się zakażeń.

1. Działania w sytuacjach kryzysowych

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jest opracowany i na bieżąco aktualizowany „Plan działania przeciwepidemicznego w sytuacjach kryzysowych”. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Staszowie posiada czynny telefon alarmowy udostępniony podmiotom wykonującym działalność leczniczą i organom współpracującym ze służbami sanitarnymi.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie staszowskim została sporządzona w oparciu o przypadki zachorowań i zakażeń, jakie zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, na podstawie sprawozdania MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach. W roku sprawozdawczym na terenie powiatu staszowskiego zarejestrowano 2336 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, w roku 2018 – 3210 przypadków.

Dane za rok 2019 zostały porównane z danymi za rok 2018, współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zarejestrowanych w 2019 roku zostały zestawione i porównane ze współczynnikami zapadalności w 2018 oraz ze współczynnikami zapadalności w województwie świętokrzyskim i w Polsce (tabela nr 1).

Tabela 1: Zapadalność na 100 tys. mieszkańców. Zestawienie porównawcze za rok 2018 i 2019 w stosunku do województwa świętokrzyskiego i Polski.

L.p.	Jednostka chorobowa		Powiat		2019 r. wojew.	2019 r. Polska
			2018 r.	2019 r.		
1.	Salmonelozy /zatrucia pokarmowe/		49,78	50,00	22,06	24,06
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)		84,33	56,94	51,56	39,16
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (u dzieci do lat 2)		312,01	154,71	287,58	190,42
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)		143,79	220,83	200,02	161,86
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe (u dzieci do lat 2)		1300	4 177,41	3100,21	3 530,14
6.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem		250,28	206,94	99,40	175,06
7.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (u dzieci do lat 2)		2288,09	2 578,64	1554,84	2 366,78
8.	Lamblioza		20,74	18,05	2,02	2,04
9.	Krzusiec		0	2,77	2,18	4,03
10.	Ospa wietrzna		188,05	561,11	436,81	469,86
11.	Płonica /szkarlatyna/		20,74	18,05	36,04	54,25
12.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> inwazyjna	ogółem	2,76	2,77	19,15	16,89
		róża	2,76	2,77	19,15	16,04
13.	Borelioza z Lyme	Ogółem	84,34	95,83	26,91	53,66
		neuroborelioza	-	1,38	0,80	0,80
14.	Styczność i narażenie na wściekliznę		19,35	22,22	24,24	20,98
15.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inwazyjna ogółem		-	5,55	3,47	4,00
16.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne nieokreślone		4,14	1,38	0,80	0,46
17.	Wzw typu B przewlekłe i BNO		2,76	5,55	2,58	7,33
18.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)		6,91	2,77	2,66	4,12
19.	Grypa i podejrzenia grypy (ogółem)		3548,21	1 948,61	8360,31	13637,11

W roku 2019 **zarejestrowano** na terenie powiatu staszowskiego następujące choroby zakaźne (dla porównania podano dane za 2017 i 2018 r.)

	rok 2017	rok 2018	rok 2019
▪ Salmonellozy	44	36	36
▪ Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	22	58	41
w tym dzieci do lat 2	4	6	3
▪ Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	112	89	159
w tym dzieci do lat 2	57	26	81
▪ Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (ogółem)	127	181	149
w tym dzieci do lat 2	36	44	50
▪ Giardioza (lamblioza)	31	15	13
▪ Krztusiec	2	0	2
▪ Ospa wietrzna	610	136	404
▪ Płonica (szkarlatyna)	3	15	13
▪ Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes inwazyjna</i> ogółem		2	2
róża		2	2
▪ Borelioza z Lyme ogółem	50	61	69
Neuroborelioza	-	-	1
▪ Styczność i narażenie na wścieklicznę /potrzeba szczepień/	14	14	16
▪ Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae inwazyjna</i>	0	0	4
▪ Wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO	14	2	4
▪ Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	3	5	2
▪ Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne nieokreślone	2	3	1
▪ Grypa i podejrzenia grypy (ogółem)	1459	2566	1403

W roku sprawozdawczym:

- niekorzystnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe. Zarejestrowano ogółem 159 przypadków zachorowań, (współczynnik zapadalności 220,83) podczas gdy w roku 2018 liczba zachorowań wynosiła 89 (współczynnik zapadalności 143,79). Zachorowało 81 dzieci do lat 2, (współczynnik zapadalności 4 177,41), a w 2018 r. 26 dzieci (współczynnik zapadalności 1300,00). Wystąpienie biegunek o etiologii wirusowej w większości spowodowane było zakażeniami rotawirusowymi,

- w porównaniu do roku 2018 niekorzystnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2. Zarejestrowano w tej grupie wiekowej 50 przypadków (współczynnik zapadalności dla tej grupy wiekowej wyniósł 2 578,64) podczas gdy w roku 2018 zarejestrowano 44 przypadki (współczynnik zapadalności 2 288,09),
- kolejną jednostką chorobową, w której nastąpił wzrost zachorowań była ospa wietrzna. Zarejestrowano w 2019 r. ogółem 404 przypadki (współczynnik zapadalności 561,11), natomiast w 2018 roku zarejestrowano 136 przypadków (współczynnik zapadalności 84,33) Niekorzystna sytuacja epidemiologiczna ospy wietrznej wynika z faktu, iż nie są prowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko tej chorobie (z wyjątkiem grup ryzyka wskazanych w PSO u dzieci do lat 12),
- w stosunku do roku 2018 wzrosła liczba zachorowań na boreliozę. Zarejestrowano 69 przypadków zachorowań w tym 1 przypadek neuroboreliozy (współczynnik zapadalności 95,83) natomiast w 2018 r. zgłoszono 61 przypadków boreliozy (współczynnik zapadalności 84,34). Rokrocznie w powiecie staszowskim obserwuje się wzrost zachorowań na boreliozę.
- odnotowano wzrost liczby osób pokąsanych przez zwierzęta, u których podjęto szczepienie p/wścieklicznie. Potrzeba wdrożenia szczepień przeciwko wścieklicznie wystąpiła u 16 osób ze styczności (współczynnik zapadalności 22,22), w roku 2018 podjęto szczepienia przeciwko wścieklicznie u 14 osób (współczynnik zapadalności 19,35),
- na niezmiennym wysokim poziomie utrzymywała się liczba osób zakażonych pałeczkami *Salmonella*. Zarejestrowano 36 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 50,00). Często przyczyną zakażeń pałeczkami *Salmonella* jest m.in. brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności,
- w powiecie staszowskim zarejestrowano 4 przypadki choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, której nie rejestrowano w 2018 roku. Współczynnik zapadalności w powiecie staszowskim wyniósł 5,55/100 tys. ludności. *Streptococcus pneumoniae* (pneumokok, dwoinka zapalenia płuc), charakteryzuje się często inwazyjnym przebiegiem, wywołuje zapalenie płuc, sepsę i zapalenie opon mózgowo rdzeniowych, istnieje wysokie ryzyko zgonu lub ciężkich powikłań). W 2019 roku zarejestrowano zgon z powodu posocznicy osoby, u której wystąpiło zapalenie płuc.
- wzrosła ilość wykrytych zachorowań na WZW typu B przewlekłego i BNO - zarejestrowano 4 przypadki tej choroby (współczynnik zapadalności 5,55) natomiast w roku 2018 - 2 przypadki (współczynnik zapadalności 2,76),
- spośród chorób wieku dziecięcego, w zakresie których prowadzi się szczepienia ochronne zarejestrowano 2 przypadki krztuśca (współczynnik zapadalności wyniósł 2,77),
- w ramach nadzoru nad gruźlicą w 2019 roku zaobserwowano wzrost zarejestrowanych przypadków rozpoznania gruźlicy, zarejestrowano 15 przypadków gruźlicy płuc, natomiast w roku 2018 zarejestrowano 8 przypadków. Osoby z najbliższego otoczenia zostały objęte nadzorem lekarskim. Podobnie jak w latach ubiegłych nie rejestrowano przypadków gruźlicy w grupie dzieci w wieku 0 ÷ 14 lat i młodzieży w wieku 15-19 lat.

W następujących jednostkach chorobowych w roku 2019 odnotowano spadek zachorowań:

- płonica - zarejestrowano w 2019 r. ogółem 13 przypadków (współczynnik zapadalności 18,05), natomiast w 2018 roku 15 przypadków (współczynnik zapadalności 20,74),
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe, zarejestrowano w 2019 r. ogółem 41 przypadków (współczynnik zapadalności 56,94), w tym 3 dzieci do lat 2, (współczynnik zapadalności 154,71), natomiast w 2018 roku zarejestrowano ogółem 58 przypadków (współczynnik zapadalności 84,33) tym 6 dzieci do lat 2 (współczynnik zapadalności 312,01),
- giardioza (lamblioza) zarejestrowano 13 przypadków (współczynnik zapadalności 18,05), podczas gdy w 2018 r. 15 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 20,74)).

Zachorowania na tę jednostkę chorobową wiążą się zazwyczaj z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny, spożywaniem zanieczyszczonej wody lub pokarmu,

- zarejestrowano spadek zachorowań na świnkę t. j. zarejestrowano 2 przypadki nagminnego zapalenia przyusznicy (współczynnik zapadalności 2,77) podczas gdy w roku 2018 zarejestrowano 5 przypadków (współczynnik zapadalności 6,91),
- podobnie jak w roku ubiegłym nie rejestrowano zachorowań na różyczkę,
- w porównaniu do roku 2018 odnotowano spadek zarejestrowanych przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu (inne nieokreślone). Zachorowała 1 osoba (współczynnik zapadalności 1,38), podczas gdy w roku 2108 zgłoszono 3 przypadki (współczynnik zapadalności wyniósł 4,14),
- korzystnie przedstawiała się sytuacja zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. Zarejestrowano w 2019 r. ogółem 1403 przypadki (współczynnik zapadalności 1948,61), dla porównania w 2018r. zarejestrowano 2566 przypadków (współczynnik zapadalności 3548,21). Nie odnotowano zgonów z powodu grypy. Szczepienie stanowi najlepszą profilaktykę przed zachorowaniem na grypę. Można je wykonać przez cały okres zachorowań, jednak najlepiej wykonać je na początku sezonu epidemicznego, czyli we wrześniu lub październiku. W roku sprawozdawczym przeciwko grypie zaszczepionych zostało 1449 osób, co stanowi jedynie 2,01 % populacji powiatu staszowskiego.
- do PSSE zgłoszony został 1 przypadek podejrzenia zachorowania na odrę. Od w/w osoby pobrano materiał do badań. Przeprowadzone badania w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie nie potwierdziły do obecności wirusa odry.

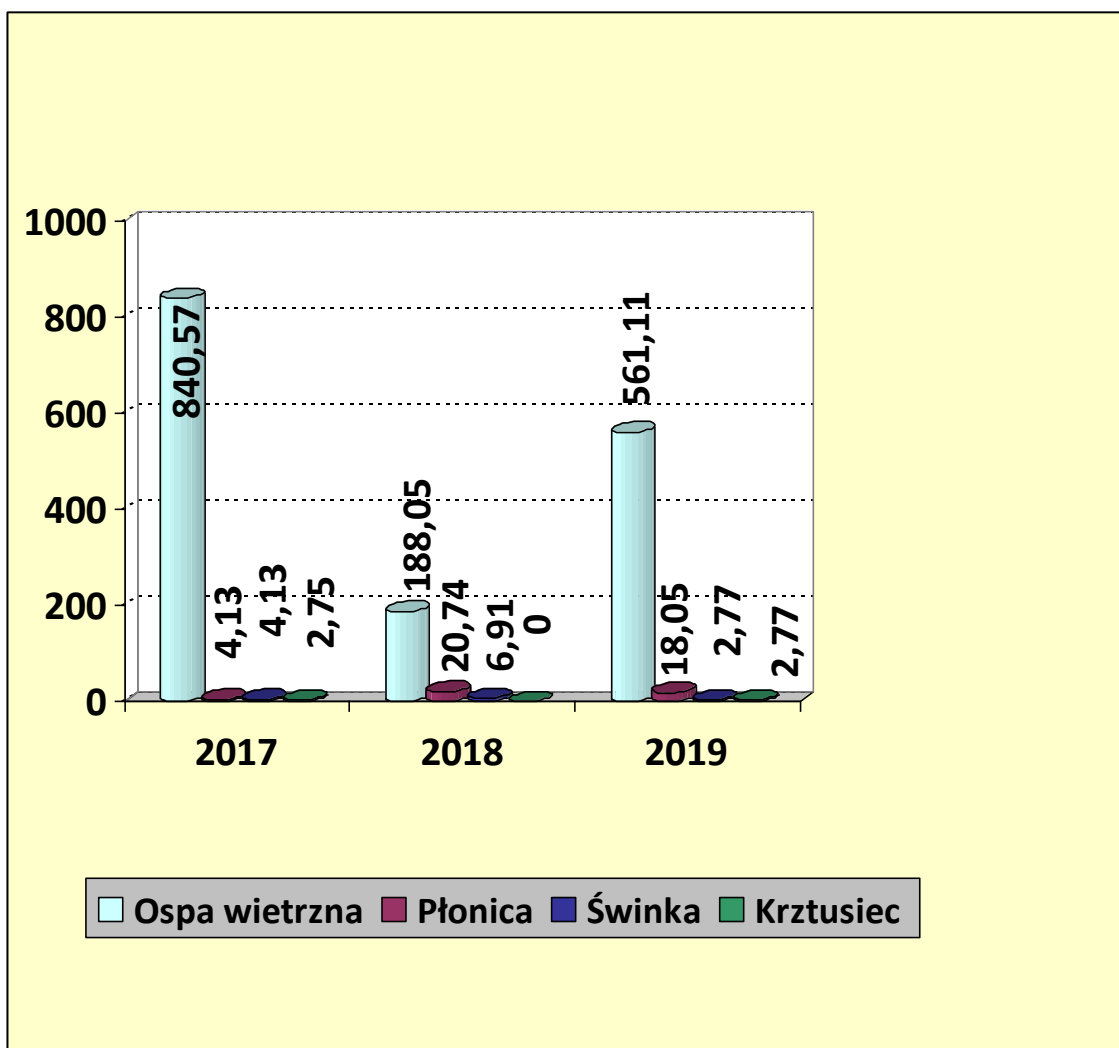
W roku 2019 nie rejestrowano w powiecie staszowskim zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu A i typu C oraz chorób przenoszonych drogą płciową.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie staszowskim w 2019 r. należy określić jako stabilną.

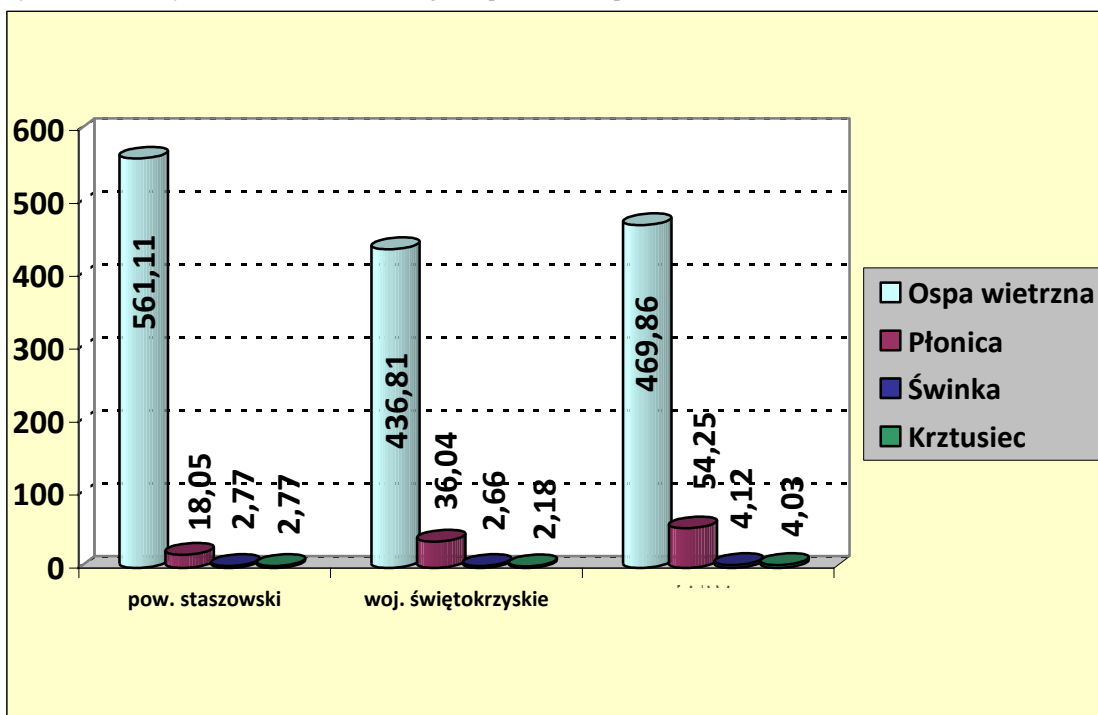
Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2019 r. zarejestrowano 4 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową. Były to ogniska o etiologii rotawirusowej. Zachorowania dotyczyły dzieci w wieku 0-14 lat, zachorowało ogółem 8 osób, wszystkie osoby hospitalizowano.

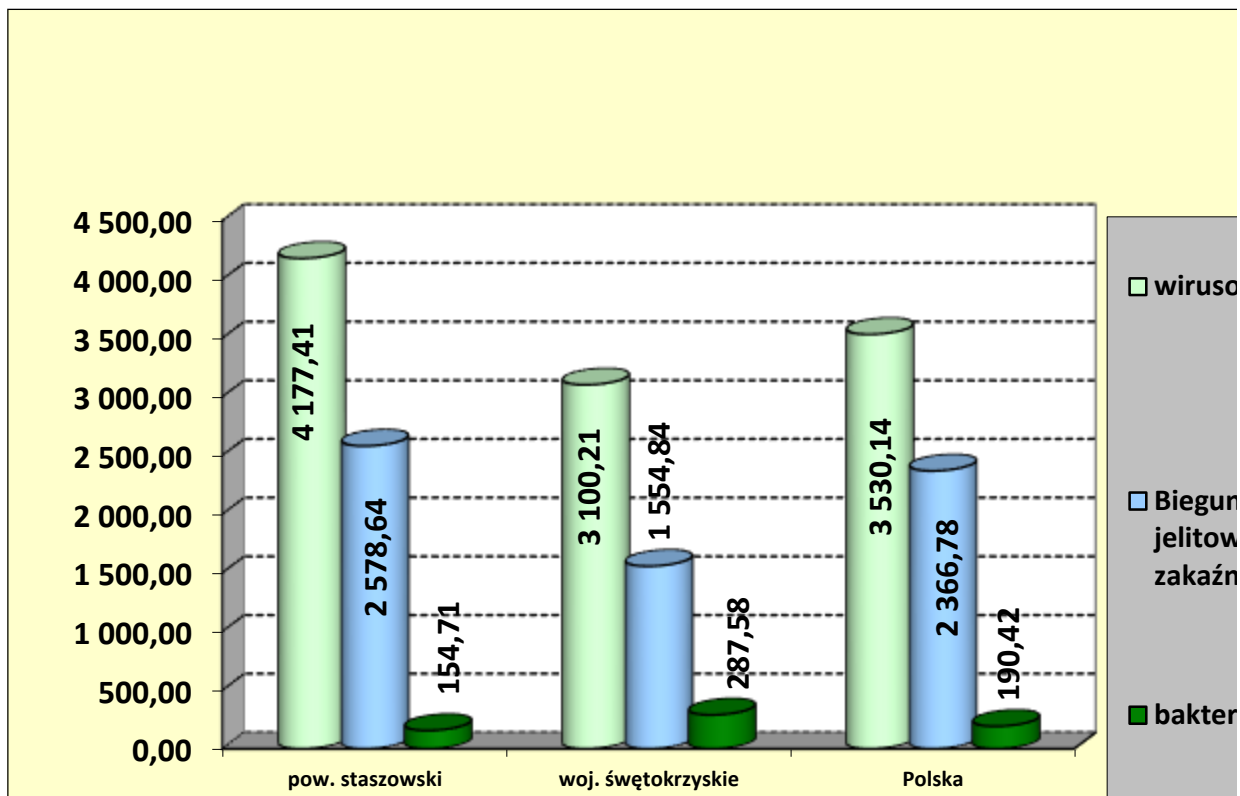
W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie realizuje współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, na mocy Porozumienia z dnia 15.11.2018 r. Zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2013r. w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej, oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta (Dz. U 2013 r., poz. 160). W 2019 roku, podobnie jak w latach ubiegłych przesyłano zgłoszenia dotyczące osób narażonych na zakażenie wirusem wścieklizny, w związku z pokąsaniem przez zwierzęta, celem poddania ich obserwacji i wykluczenia zachorowania. W 2019 zgłoszono do Inspekcji Weterynaryjnej 85 zgłoszeń dotyczących pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę oraz informacje dotyczące wystąpienia gruźlicy płuc u ludzi.

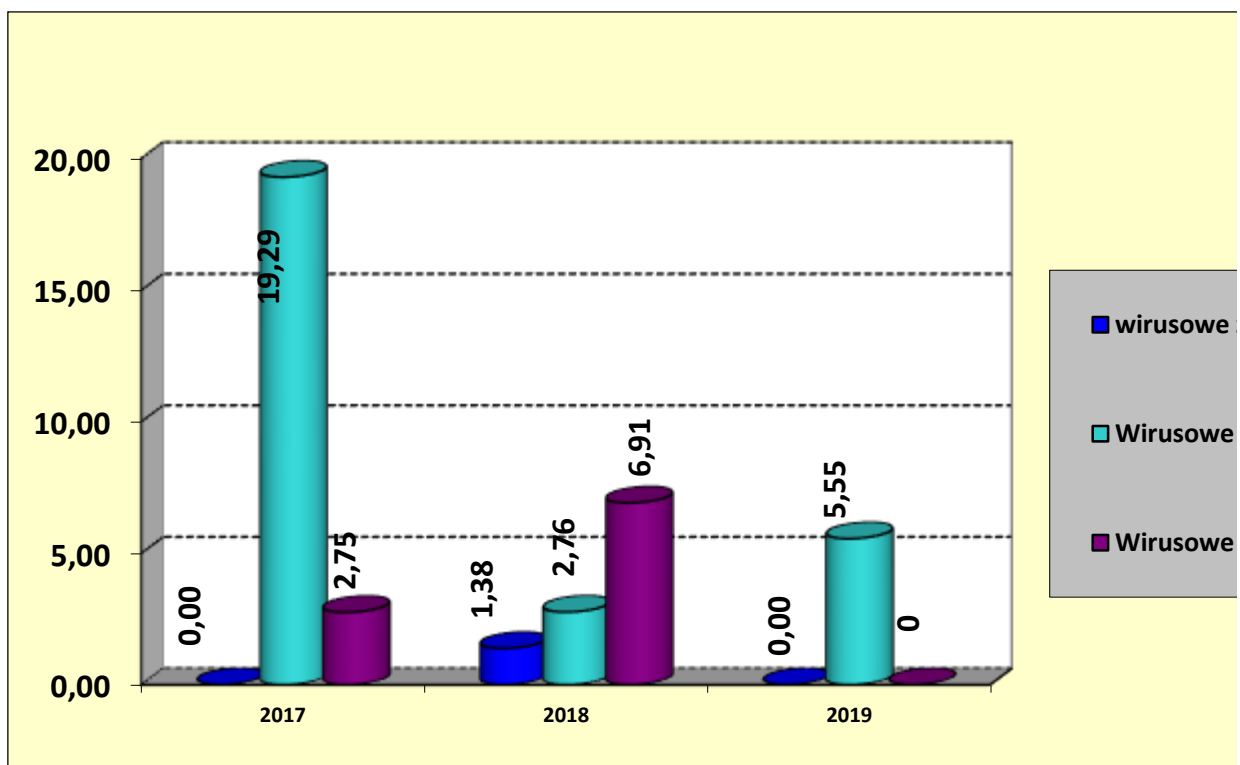
Wykres 1. Choroby zakaźne wieku dziecięcego. Zapadalność w powiecie staszowskim. Lata 2017-2019.

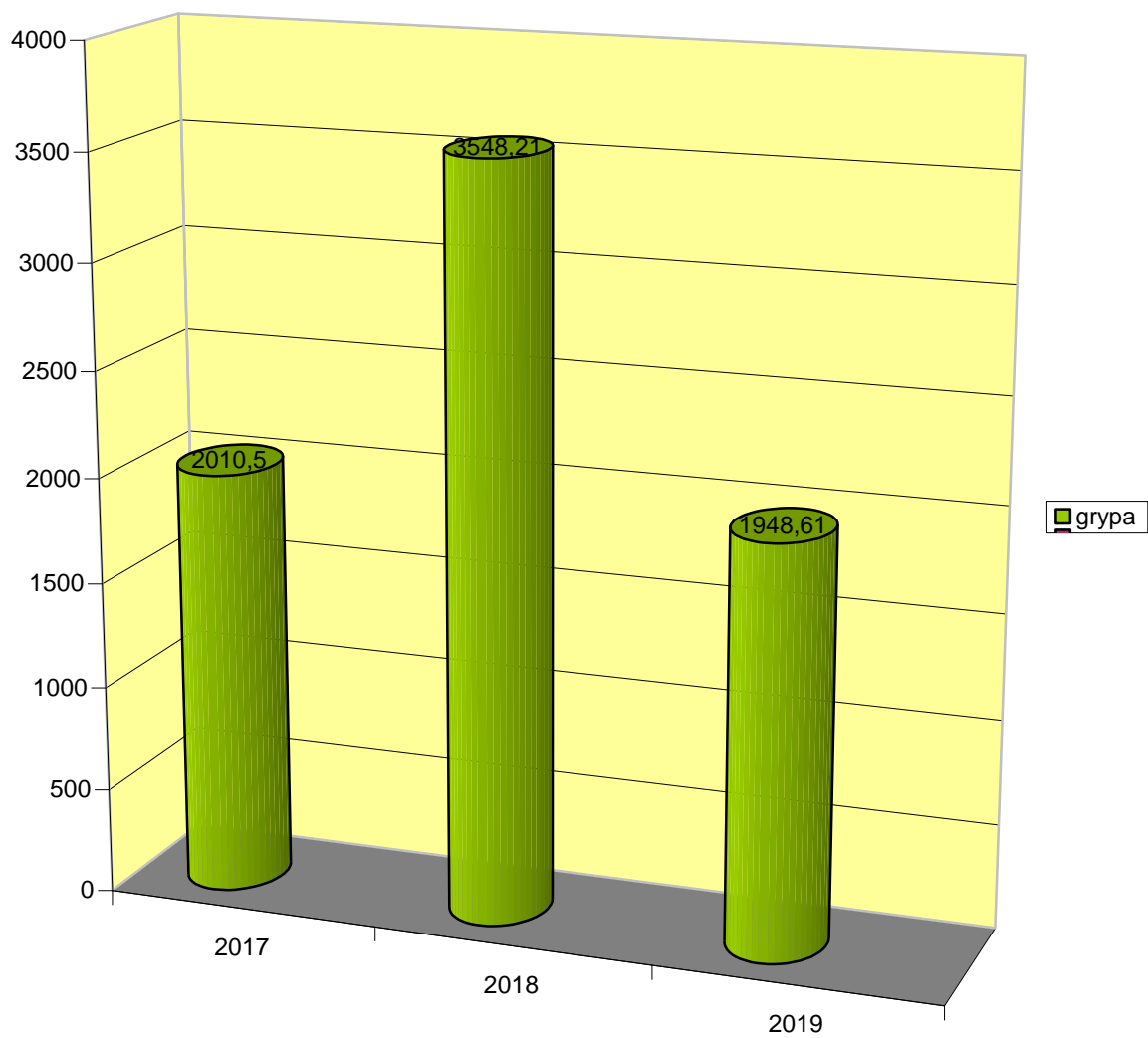
Wykres 2. Choroby zakaźne wieku dziecięcego. Liczba zachorowań w powiecie staszowskim w 2019 r. w porównaniu do zapadalności w woj. świętokrzyskim i w Polsce w roku sprawozdawczym.

Wykres 3. Biegunki u dzieci do lat 2 w 2019 r. Zapadalność w pow. staszowskim w porównaniu do zapadalności w woj. świętokrzyskim i w Polsce w roku sprawozdawczym za lata

Wykres 4. Wirusowe zapalenie wątroby. Zapadalność w pow. staszowskim. Dane za lata 2017-2019

Wykres 5. Zapadalność na grypę w pow. staszowskim. Dane za lata 2017-2019.

3. Nadzór nad szczepieniami

W powiecie staszowskim w 2019 roku w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych szczepieniom podlegało 13 341 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do lat 19.

Szczepienia ochronne wykonywane były w 17 punktach placówek ochrony zdrowia spełniających wymogi gabinetu diagnostyczno – zabiegowego. Przeprowadzono 22 kontrole z zakresu szczepień ochronnych. Placówki wykonujące szczepienia posiadają urządzenia chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz zapewniają zachowanie łańcucha chłodniczego podczas transportu szczepionek z magazynu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej do podmiotu leczniczego. W roku sprawozdawczym w podmiotach leczniczych na terenie powiatu staszowskiego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków przechowywania preparatów szczepionkowych. Podległe podmioty lecznicze podejmują działania w zakresie wyposażania punktów szczepień w całodobowe rejestratory temperatury z funkcją powiadamiania sms w miejsce tradycyjnych odczytów temperatury z termometrów zamieszczonych w urządzeniu chłodniczym. Posiadają opracowane procedury zabezpieczenia preparatów szczepionkowych na wypadek wystąpienia awarii urządzenia chłodniczego.

W 2019 r. odnotowano dalszy wzrost liczby rodziców, którzy odmawiają obowiązkowi poddawania szczepieniom ochronnym swoich dzieci. Na koniec 2019 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie zgłoszonych jest 72 rodziców uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych u 57 dzieci, dla porównania w roku 2018 zarejestrowano 44 rodziców, u których nie zaszczepiono 32 dzieci.

W związku z tym wystosowano do rodziców pisma informacyjno-edukacyjne na temat szczepień ochronnych oraz wzywające do poddania swoich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Wydano 32 upomnienia, wobec 16 opiekunów prawnych wszczęto postępowanie egzekucyjne, t.j. skierowano 15 wniosków do Wojewody o wszczęcie egzekucji administracyjnej obowiązku szczepień ochronnych oraz wystawiono 18 tytułów wykonawczych.

W roku 2019 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie zgłoszono 3 przypadki wystąpienia Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego. Były to przypadki zakwalifikowane jako NOP łagodny, porównawczo w roku 2018 zgłoszono do PPIS 4 przypadki wystąpienia Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego.

W związku z narastającą liczbą środowisk uchylających się od realizacji obowiązku szczepień ochronnych, należy w dalszym ciągu prowadzić wzmożony nadzór nad realizacją w/w obowiązku, rodzicom i opiekunom prawnym wskazywać źródła pozyskania rzetelnej wiedzy na temat szczepień ochronnych, aby w konsekwencji ograniczyć liczbą środowisk uchylających się od realizacji obowiązku szczepień ochronnych.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

W powiecie staszowskim wszystkie ujęcia wody do spożycia oparte są na wodach podziemnych. Podobnie jak w latach poprzednich w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie znajdowało się 14 ujęć wody, z czego 12 to ujęcia dla wodociągów sieciowych stanowiących podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę ludności powiatu staszowskiego, pozostałe 2 to ujęcia lokalne, z których zaopatrywane są: Dom Pomocy Społecznej w Kurozwękach oraz Stadnina Koni w Kurozwękach. Ponadto w dwóch gminach, tj. Osiek i Oleśnica część ludności korzysta z wody pochodzącej z ujęć położonych poza terenem powiatu (tzw. sieci obce), są to wodociąg Wójeczka (powiat buski) oraz wodociąg Sulisławice (powiat sandomierski). Mieszkańcy jednej miejscowości, tj. Brody w gminie Oleśnica nie mają możliwości korzystania z wody wodociągowej.

W 2019 roku nadzorem objęto wszystkie zewidencjonowane urządzenia wodociągowe. W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody łącznie przeprowadzono 65 kontroli jakości wody do spożycia, w trakcie których pobrano 66 prób wody oraz przeprowadzono 12 kontroli stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodociągowych.

Przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294), narzucają zarządcom wodociągów prowadzenie kontroli wewnętrznej, której jednym z elementów są systematyczne badania jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w w/w rozporządzeniu. W roku sprawozdawczym zarządcy wodociągów realizowali ten obowiązek, jakość wody z poszczególnych wodociągów była badana zgodnie z opracowanymi i uzgodnionymi na rok 2019 harmonogramami, a sprawozdania z wykonanych badań przedkładano na bieżąco do oceny tut. inspektorowi sanitarnemu.

Na koniec roku sprawozdawczego oceniono, że 100% nadzorowanych wodociągów dostarczało wodę o odpowiedniej jakości podobnie jak w poprzednim roku sprawozdawczym. Wydane zostały roczne oceny jakości wody.

Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodem

Wodociągi o produkcji <100 m³/ dobę

W tej grupie wodociągów aktualnie znajdują się 3 obiekty, tj. wodociąg Wola Osowa, Korytnica i Rudki – Potok. Wodociąg Osówka z uwagi na produkcję wody przekraczającą 100m³/dobę został przeniesiony do grupy wodociągów o większej dobowej produkcji wody. Z wody dostarczanej przez te wodociągi korzysta szacunkowo 2,8 % ludności powiatu. W ciągu roku sprawozdawczego w wodociągach nie wystąpiły przekroczenia analizowanych parametrów, jakość wody spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294) i na koniec roku została oceniona pozytywnie we wszystkich wodociągach tej grupy. Kontrole sanitarne w zakresie stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych wykazały właściwy stan obiektów.

Wodociągi o produkcji 100 – 1000 m³/ dobę

W tej grupie znajduje się 7 wodociągów tj. wodociąg Szydłów, Ruda, Łubnice, Bogoria, Sztombergi, Rytwiany, Osówka. Z wody dostarczanej przez te wodociągi korzystało 36,3 % ludności powiatu. Cztery wodociągi tej grupy dostarczają wodę poddawaną procesom uzdatniania (wodociąg Bogoria, Łubnice, Ruda, Rytwiany). W związku z cyklicznie powtarzającymi się problemami z jakością wody pochodzącej z wodociągu Rytwiany, co wskazywało na nieprawidłowo prowadzony proces uzdatniania wody, w miesiącu lipcu 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie wydał decyzję o warunkowej przydatności do spożycia przez ludzi w zakresie manganu, na okres do dn. 30 listopada 2019 r., określając dopuszczalną wartość manganu na poziomie nieprzekraczającym 400µg/dm³. Po

przeprowadzeniu przez Gminę Rytwiany działań naprawczych oraz wykonaniu kontrolnych badań jakości wody, PPIS w Staszowie, na podstawie sprawozdań z badań wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego w miesiącu grudniu wydał decyzję o przydatności wody do spożycia przez ludzi w wodociągu „Rytwiany”. Jakość wody pochodzącej z pozostałych wodociągów nie budziła zastrzeżeń. Na koniec roku sprawozdawczego wszystkie wodociągi tej grupy oceniono pozytywnie.

Wodociągi o produkcji 1000 – 10000 m³/ dobę

W tej grupie urządzeń wodnych znajdują się 2 wodociągi, tj.: Staszów i Wiązownica. Z wody dostarczanej przez te wodociągi korzystało 57 % ludności powiatu. W wodzie pochodzącej z wodociągu Staszów w miesiącu październiku wyniki analiz próbek wody pobranych w ramach nadzoru sanitarnego wykazały przekroczoną wartość parametryczną mętności, tj. $3,6 \pm 0,9$ NTU (norma 1 NTU). Ponownie pobrane do badania próbki wody wykazały dobrą jakość wody. Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody z tych wodociągów została oceniona pozytywnie.

Sieci tzw. obce

To sieci wodociągowe znajdujące się na terenie powiatu staszowskiego, a zaopatrywane w wodę z ujęć wody położonych poza terenem powiatu. W gm. Osiek miejscowość Bukowa zaopatrywana jest w wodę z wodociągu Sulisławice z ujęciem wody w Ruszczy Kolonii (powiat sandomierski), w gm. Oleśnica miejscowości Oleśnica, Wojnów, Sufczyce i Kępie korzystają z wody pochodzącej z wodociągu Wójeczka z ujęciem wody w Pacanowie (powiat buski). Łącznie z takiej wody korzysta 3,9% ludności powiatu. Jakość tej wody jest również systematycznie badana przez PSSE oraz przez zarządców w ramach kontroli wewnętrznej.

Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody w tych sieciach została oceniona pozytywnie.

Jakość wody ciepłej

W roku 2019 prowadzono nadzór nad jakością wody ciepłej, pobierano próby wody ciepłej do badania w kierunku *Legionella sp.* Przeprowadzono 4 kontrole w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych, w trakcie których pobrano łącznie 8 prób wody. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń, nie stwierdzono obecności pałeczek *Legionella sp.*

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Przedmiotem działalności nadzoru zapobiegawczego w 2019 roku było w szczególności:

1. Uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (projekty budowlane i technologiczne)

Dokonano 18 uzgodnień projektów budowlanych. Uzgodnienia dokumentacji projektowej wydawano w formie opinii sanitarnej, projekty budowlane swoim zakresem obejmowały: realizację inwestycji liniowych takich jak: fragmenty sieci wodociągowej, fragmenty sieci kanalizacyjnej, obiektów kubaturowych: sklepu zielarsko-medycznego, budynku usługowo-handlowego, oczyszczalni ścieków, budynku handlowego, budynku usługowego z przeznaczeniem na gabinety stomatologiczne, hurtowni mięsa i wędlin.

W stosunku do roku ubiegłego ilość opiniowanej dokumentacji wzrosła, w 2018 r. było to 13 uzgodnień.

2. Uzgadnianie wniosków dotyczących uzgodnienia realizacji inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Wydano 2 stanowiska na etapie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, były to:

- „Budowa Gospodarstwa Hodowlanego w Pliskowoli na działkach ew. o nr 24, 25, 26, 27/1, 27/2, 28/1, 28/2, 29, 30 w miejscowości Pliskowola. gm. Osiek, pow. staszowski, woj. Świętokrzyskie”.
 - „Ferma drobiu Strzelce”.
- Ilość stanowisk na poziomie roku 2018.

3. Wydawanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko

Wydano 30 opinii w przedmiotowym zakresie, z czego:

- w 28 przypadkach nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, były to m. in.: budowa farm fotowoltaicznych, przebudowa i budowa odcinków dróg, budowa stacji paliw płynnych i gazowych, budowa lub przebudowa stacji elektroenergetycznych, modernizacja oczyszczalni ścieków.
- w 2 przypadkach stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, były to:
 - hodowla królików w budynku zlokalizowanym w miejscowości Zrębin gm. Połaniec
 - rozbudowa gospodarstwa polegająca na budowie obory wolnostanowiskowej dla bydła mlecznego wraz z niezbędną infrastrukturą.

Ilość zajmowanych stanowisk zwiększyła się w stosunku do roku 2018 (23 stanowiska), może to być prognostyk zwiększenia ilości inwestycji w powiecie staszowskim w latach przyszłych.

4. Uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych

Przeprowadzono 17 kontroli w trybie art. 56 ust 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tj. poz. 1186 z 2019r. z póź. zm.) i wydano 17 stanowisk w formie opinii nie zgłaszających sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów. Kontrole dotyczyły takich obiektów jak: budynek stacji kontroli pojazdów, hala produkcyjno-magazynowa, budynek ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczego, budynek warsztatu napraw pojazdów, budynek usługowo-produkcyjny, oczyszczalnia ścieków, budynek magazynowo-socjalno-

biurowy, budynek usługowo-handlowy, budynek warsztatu terapii zajęciowej, obiekty zabytkowe: synagoga, „Sali Rycerskiej” Zamku Królewskiego i „Skarbczyka”; budynek biblioteki publicznej, budynek socjalny i hala magazynowa, budynek usługowo-handlowy, zbiornik wody pitnej, budynek usługowy z przeznaczeniem na gabinety stomatologiczne.

Ilość kontroli zmniejszyła się w stosunku do roku 2018 (22 odbiorów), wynikać to może z faktu iż inwestycje w samorządach są dopiero w fazie przygotowania.

5. Opiniowanie i uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Wydano 3 opinie z zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

- Dwa uzgodnienia dotyczyły zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (Gmina Szydłów, Gmina Oleśnica) wydawane w trybie art. 54 ust.1, art. 58 ust.1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2018 r. – poz. 2081 z późn. zm.)
- Jedno uzgodnienie dotyczyło projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (Gmina Szydłów) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wydawane w trybie art. 54 ust.1, art. 58 ust.1 pkt 3. cytowanej wyżej ustawy.

Ilość stanowisk zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego (7 stanowisk w 2018r.), wynikać to może z poprawności opracowań istniejących aktów prawa miejscowego i braku konieczności ich zmiany oraz wysokich kosztów opracowania nowych aktów przez gminy, które takich nie posiadają.

6. Podsumowanie

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty oświaty, obiekty usługowe i zakłady pracy.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach prowadzonych postępowań i uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracał szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, właściwa wentylacja) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych służących spełnieniu najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno – ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia, prawidłowe postępowanie z nieczystościami ciekłymi),
- w uzgodnieniach środowiskowych zwracano uwagę na ochronę życia i zdrowia ludzi zamieszkujących w pobliżu planowanych inwestycji.

W ramach profilaktyki inwestycyjnej podejmowano działania w zakresie:

- uzgadniania dokumentacji projektowych, zapewniając właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

Przy odbiorach obiektów użyteczności publicznej zwracano uwagę na wykonanie podjazdów i parkingów dla osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie wewnątrz budynków warunków umożliwiających swobodne poruszanie się tym osobom (windy, odpowiednia szerokość korytarzy, toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych).

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2019 roku na 272 obiekty użyteczności publicznej znajdujące się w ewidencji PSSE w Staszowie, kontrolą objęto 182 obiekty komunalne, co stanowiło 66,9% (w roku 2018 było to 71%). Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 203 kontrole sanitarne w zakresie oceny stanu sanitarnego. Powyższe liczby nie ujmują podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz urzędzeń zaopatrzenia w wodę. Ze wszystkich skontrolowanych w 2019 r. obiektów użyteczności publicznej zły stan sanitarno – techniczny stwierdzono w 4 obiektach, co stanowi 2,2% skontrolowanych. Wydano 4 decyzje administracyjne na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, zalecenia decyzji zostały wykonane. Na koniec roku sprawozdawczego 1 skontrolowany obiekt został oceniony jako zły pod względem technicznym, decyzja administracyjna została wydana w roku bieżącym. Nałożono 1 mandat karny za zły stan sanitarno – porządkowy.

Ustępy publiczne

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 2 ustępy publiczne oraz 3 toalety ogólnodostępne w galeriach handlowych. Kontrolą objęto 2 zewidencjonowane ustępy publiczne oraz wszystkie toalety w galeriach handlowych, przeprowadzono 10 kontroli. Szalet w Szydłowie w 2019 r. został zlikwidowany. Stan sanitarno-porządkowy obiektów tej grupy nie budził zastrzeżeń, mandatów nie nałożono.

Obiekty Pomocy Społecznej

W ewidencji PSSE w Staszowie znajdują się 3 domy pomocy społecznej, 2 środowiskowe domy samopomocy, 1 warsztat terapii zajęciowej oraz hostel dla osób uzależnionych od alkoholu. W roku sprawozdawczym kontrolą objęto wszystkie obiekty, przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. W kontrolowanych obiektach w ciągu roku nieprawidłowości nie stwierdzono, stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń. We wszystkich objętych nadzorem obiektach zapewnione właściwe warunki pobytu.

Obiekty hotelarskie

Do tej grupy obiektów należą 4 hotele, 16 innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie oraz 39 gospodarstw agroturystycznych.

Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych (9 w hotelach, 20 w innych obiektach świadczących usługi hotelarskie oraz 2 kontrole gospodarstw agroturystycznych). W ciągu roku wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące stanu sanitarno-technicznego, decyzje zostały wykonane. Nałożono jeden mandat karny za niewłaściwy stan sanitarno – porządkowy w obiekcie.

Zakłady usługowe

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 87 zakładów usługowych, w tym: 48 zakładów fryzjerskich, 1 zakład tatuażu, 3 zakłady odnowy biologicznej, 19 zakładów kosmetycznych, 16 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług, najczęściej są to usługi fryzjerskie połączone z usługami kosmetycznymi. W roku sprawozdawczym wzrosła ilość zakładów usługowych (14 nowych zakładów).

W bieżącym roku kontrolą objęto 65 zakładów usługowych, co stanowi 74,7% (w roku ubiegłym kontrolą objęto 71 zakładów, tj. 97,3%), przeprowadzono 65 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno – porządkowy kontrolowanych obiektów w ciągu roku oceniany był jako dobry.

Obiekty komunikacji publicznej

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 1 przystanek dworcowy PKS. W ciągu roku wydana była decyzja dot. złego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń obiektu, która została wykonana. Na koniec roku obiekt oceniony został jako dobry. Łącznie z kontrolą dworca przeprowadzono kontrole autobusów PKS. W trakcie kontroli oceniono stan sanitarny 14 autobusów, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Cmentarze

Na terenie powiatu staszowskiego zlokalizowane są 23 cmentarze, 7 w miastach i 16 na wsiach. Skontrolowano wszystkie zewidencjonowane obiekty, przeprowadzono 23 kontrole sanitarne. Cmentarze w powiecie staszowskim to obiekty funkcjonujące od wielu lat, nie wszystkie z nich spełniają wymogi aktualnie obowiązujących przepisów prawa. W przypadku kilku cmentarzy nie ma możliwości zapewnienia wody do celów użytkowych, na terenach cmentarzy nie funkcjonują domy przedpogrzebowe ani kostnice. Wydana w ubiegłych latach decyzja dotycząca stanu technicznego ogrodzenia cmentarza z terminem realizacji w 2019 r. została wykonana.

Domy przedpogrzebowe

W ewidencji tut. Stacji znajduje się 6 zakładów pogrzebowych, prowadzących usługi w zakresie transportu zwłok i organizacji pogrzebów. Dwa spośród wymienionych zakładów prowadzą działalność w zakresie przechowywania zwłok ludzkich w chłodniach umieszczonych w kaplicach (1 kaplica cmentarna, 1 kaplica przy kościele). Ponadto, w budynku zlokalizowanym przy Szpitalu w Staszowie, w wydzielonych pomieszczeniach, jeden z zakładów świadczy usługi związane z przechowywaniem i przygotowaniem zwłok do pogrzebu oraz odbiorem zwłok ze szpitala. Kontrolą objęto wszystkie zewidencjonowane zakłady, w trakcie przeprowadzonych kontroli oceniono stan sanitarno – techniczny i porządkowy pomieszczeń oraz 12 samochodów do przewozu zwłok. Na koniec roku stan sanitarno – techniczny jednego z zakładów oceniono jako zły, w bieżącym roku wydana została decyzja dotycząca doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i podłogi w pomieszczeniu gdzie ustawiona jest chłodnia. Stan pozostałych obiektów oraz środków transportu do przewozu zwłok i szczątków w zakresie wymagań sanitarnych oceniono jako zadowolający.

W dalszym ciągu na terenie powiatu staszowskiego brak typowego domu przedpogrzebowego lub kostnicy, które zapewniłyby odpowiednie warunki i kompleksową obsługę w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok i szczątków ludzkich do pochówku.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2019 r. w ewidencji znajdowało się 66 obiektów zakwalifikowanych jako inne obiekty użyteczności publicznej. Do tej grupy obiektów zaliczono:

- 30 apteki i punkty apteczne,
- 15 stacji paliw,
- 7 obiektów kultury,
- 4 obiekty sportowe,
- 6 miejsc parkingowych
- 4 place targowe

Kontrolą objęto 36 obiektów, co stanowi 54,5% zewidencjonowanych, przeprowadzono 35 kontroli. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Mandatów karnych nie nałożono. Pod koniec 2019 r. w Szydłowie oddano do

użytkowania po gruntownej przebudowie i modernizacji budynek byłej Synagogi , w którym mieści się siedziba Gminnego Centrum Kultury oraz budynek tzw. „Skarbczyka” Izby Muzealnej i „Sali Rycerskiej” w Zespole Zamkowym w Szydłowie.

Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

Pod nadzorem PPIS w Staszowie znajduje się Pływalnia „Delfin” w Połańcu. Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) jakość wody na pływalni jest badana regularnie w ramach kontroli wewnętrznej. Pobrane zostały również próby wody do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń. Przeprowadzono 2 kontrole stanu sanitarno – technicznego obiektu, nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano zbiorczą roczną ocenę jakości wody odpowiadającą wymaganiom.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu staszowskiego funkcjonowało jedno kąpielisko oraz dwa miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. Uchwałą Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 14.05.2019 r. utworzone zostało kąpielisko w Golejowie, którego organizatorem jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Staszowie. Projekt uchwały został zaopiniowany pozytywnie przez tut. inspektora sanitarnego. W trakcie sezonu kąpielowego wydane zostały 3 oceny o przydatności wody do kąpeli. Przeprowadzono 2 kontrole stanu sanitarno – technicznego obiektu.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli w Bogorii w roku 2019 funkcjonowało od 21 czerwca do 25 sierpnia, trzy dni w tygodniu, tj. od piątku do niedzieli. Nadzorowano badania jakości wody wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez Gminę Bogoria, wydane zostały 3 oceny o przydatności wody do kąpeli. Przeprowadzono 2 kontrole stanu sanitarno – technicznego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli w Bogorii, które wykazały odpowiedni stan sanitarno – techniczny obiektu.

W roku sprawozdawczym zostało utworzone i objęte nadzorem przez PPIS w Staszowie miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli na zbiorniku wodnym Chańcza w miejscowości Jasień. Organizatorem miejsca była Gmina Raków. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli w Jasieniu funkcjonowało od 1 do 30 lipca 2019 r. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń, wydano 2 oceny o przydatności wody do kąpeli.

Wnioski

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w powiecie staszowskim utrzymuje się na dobrym poziomie. Przeprowadzane kontrole sanitarne nie wykazywały rażących uchybień stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. W trakcie kontroli każdego roku w około 5% obiektów poddanych kontroli, (w roku sprawozdawczym było to 2,2%), stwierdzano nieprawidłowości natury technicznej, które były usuwane przez właścicieli lub administratorów obiektów w terminach ustalonych w decyzjach administracyjnych.

V. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 113 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, tj.:

- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - zakłady opiekuńczo-lecznicze – 2 obiekty
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie – 22 obiekty
- punkt pobrań materiału do badań – 2 obiekty
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 9 obiektów
- inne podmioty lecznicze – 6 obiektów
- podmioty lecznicze wykonujące działalność w ramach praktyki zawodowej – 72 obiekty

W roku 2019 przeprowadzono łącznie 94 kontrole podmiotów leczniczych. Skontrolowano 87 obiektów, co stanowi 77 % ogółu zewidencjonowanych placówek.

Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej znajdują się:

- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Koniemłotach
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Kurozwękach

W 2019 r. przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektów, zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne i ich stosowania, ocenę realizacji procedur higieniczno-sanitarnych, postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi, zaopatrzenie w wodę, postępowanie z bielizną czystą i brudną, ocenę bloku żywienia. Każda z placówek wyposażona jest w autoklaw do sterylizacji stosowanych narzędzi wielokrotnego użycia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji. Wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji prowadzona prawidłowo. Wdrożone procedury higieniczno-sanitarne regulują przestrzeganie w bieżącej pracy wymaganych zasad i gwarantują odpowiedni poziom świadczonych usług. Przeprowadzone kontrole w w/w placówkach nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.)

Usługi medyczne w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych udzielane były przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie znajduje się 38 obiektów. W roku 2019 we wszystkich w/w podmiotach leczniczych przeprowadzono 43 kontrole, w tym 36 kontroli kompleksowych. W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych. W trakcie realizacji są decyzje wydane w 2018 r. dotyczące dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Termin usunięcia w/w nieprawidłowości został przedłużony do 31.12.2020 r. oraz 1 decyzja dotycząca wyposażenia w natrysk pomieszczenia higieniczno – sanitarnego dla pacjentów korzystających ze świadczeń rehabilitacyjnych.

Stan sanitarno – higieniczny podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w powiecie staszowskim ocenia się jako dobry.

Dezynfekcja i sterylizacja

Podczas prowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie dezynfekcji. Placówki posiadają opracowane i wdrożone stosowne procedury. Wyposażenie placówek w preparaty dezynfekcyjne jest odpowiednie, preparaty używane zgodnie z przeznaczeniem. Stężone preparaty przechowywane są w oryginalnych opakowaniach, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.

W 11 placówkach lecznictwa ambulatoryjnego gdzie prowadzona jest sterylizacja narzędzi i materiałów medycznych znajdowało się na stanie łącznie 13 autoklawów. Placówki, w których stosowany jest sprzęt wielokrotnego użycia, nieposiadające autoklawów zlecają sterylizację innym podmiotom. Sprzęt sterylny pakowany i przechowywany prawidłowo. W każdej placówce wykonującej sterylizację prowadzona jest wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji testami biologicznymi (1 x w miesiącu), kontrolą objęty jest każdy pakiet z narzędziami oraz cykl sterylizacji przy użyciu testów chemicznych.

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie placówki lecznictwa ambulatoryjnego zaopatrywane są w wodę przez wodociągi sieciowe będące pod stałym nadzorem PPIS w Staszowie. Na koniec roku sprawozdawczego we wszystkich wodociągach zaopatrujących w wodę placówki służby zdrowia jakość wody nie budziła zastrzeżeń, w związku z czym stwierdzono przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Gospodarka bielizną

W roku sprawozdawczym wszystkie podmioty udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych korzystały z bielizny jednorazowego użytku (prześcieradła, serwety, ręczniki). Obiekty posiadają wydzielone magazyny lub miejsca do przechowywania bielizny czystej. Odzież ochronna personelu jest prana na miejscu w placówkach, przez personel we własnym zakresie lub w pralniach zewnętrznych.

Gospodarka odpadami

Wszystkie placówki posiadają stosowne procedury i instrukcje postępowania z odpadami medycznymi, zawarły również umowy na odbiór tych odpadów ze specjalistycznymi firmami oraz złożyły stosowne deklaracje dotyczące odpadów komunalnych. W placówkach zachowana jest segregacja odpadów na komunalne i pochodzenia medycznego, segregacja prowadzona jest w miejscu ich powstawania. W ośrodkach wydzielone są pomieszczenia wyposażone w urządzenia chłodnicze do gromadzenia odpadów medycznych. Postępowanie z odpadami w tych zakładach odbywało się prawidłowo, zgodnie z opracowanymi procedurami, nie stwierdzano uchybień w zakresie gospodarowania odpadami.

Praktyki zawodowe

W 2019 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie znajdowało się ogółem 72 praktyki zawodowe (lekarskie i inne):

- Indywidualna Praktyka Lekarska (34 obiekty),
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska (35 obiekty),
- Grupowa Praktyka Lekarska (2 obiekty),
- Niepubliczny Zakłady Opieki Zdrowotnej (1 obiekt), w którym prowadzona jest praktyka zawodowa pielęgniarek w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej w domu pacjenta.

Ogółem w tej grupie obiektów wykonano 52 kontrole, podczas których skontrolowano 51 obiektów, co stanowi 71 %.

Praktyki lekarzy dentyistów wyposażone są w autoklawy do sterylizacji narzędzi diagnostycznych wielokrotnego użycia w ogólnej liczbie 27 urządzeń. Kontrole wewnętrzne skuteczności sterylizacji przy użyciu testów biologicznych prowadzone są 1 raz w miesiącu. Kontrola przy użyciu testów chemicznych dotyczy każdego pakietu oraz każdego cyklu sterylizacji. W większości przypadków istnieje możliwość identyfikacji zastosowanych narzędzi z konkretnym pacjentem.

W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym wydano 2 decyzje administracyjne, które dotyczyły: w jednym przypadku dostosowania do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń podmiotu leczniczego natomiast w drugim obiekcie decyzja dotyczyła nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji potwierdzającej odbiór zakaźnych odpadów medycznych do utylizacji. Kontrole sprawdzające w w/w obiektach potwierdziły wykonanie w/w decyzji.

Stan sanitarno-techniczny obiektów, w których prowadzona jest działalność lecznicza wykonywana w formie praktyki zawodowej oceniany jest dobrze.

VI. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM I

1. Wprowadzenie

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie sprawował bieżący nadzór sanitarny w zakresie warunków sanitarno-higienicznych środowiska pracy, realizując zadania z zakresu ochrony zdrowia pracowników – kontrole przestrzegania przepisów z zakresu higieny pracy. Głównie działania dotyczyły ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, a także zapobiegania chorobom zawodowym.

W roku sprawozdawczym w ewidencji PSSE w Staszowie figurowały 293 zakłady pracy zatrudniające 8986 osób (w 2018 r. 290 zakładów zatrudniających 7983 osoby), z których zdecydowana większość, bo aż 253 firmy (w 2018 r. 252 firmy) stanowiące 86,3% wszystkich nadzorowanych zakładów zatrudnia do 49 pracowników. W grupie tej przeważają podmioty zatrudniające do 9 osób – 171 firm.

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Udział w ogólnej ilości zakładów
do 9 osób	171	58,4%
10 – 49	82	28,0%
50 – 249	32	10,9%
250 i więcej osób	8	2,7%
Ogółem	293	100%

Tabela 1. Struktura zakładów pracy w 2019r.

2. Działalność kontrolna w ramach nadzoru sanitarnego

W 2019 r. przeprowadzono 144 kontrole w 127 zakładach zatrudniających 7026 pracowników (w 2018 r. odpowiednio 103 kontrole w 92 zakładach zatrudniających 3976 pracowników). Powyższe kontrole dotyczyły następujących obszarów:

- nadzór nad warunkami środowiska pracy,
- nadzór nad warunkami pracy w zakładach wykonujących działalność leczniczą,
- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym nadzór nad prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i 3,
- nadzór w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi,
- nadzór nad produktami biobójczymi.

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana była w zależności od występujących zagrożeń oraz ryzyka zawodowego. Pod uwagę brano następujące kryteria:

- występowanie w środowisku pracy czynników szkodliwych,
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia: hałas, pyły, substancje chemiczne, drgania mechaniczne,
- stosowanie i wprowadzanie do obrotu substancji i preparatów chemicznych w tym prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- występowanie w środowisku pracy czynników rakotwórczych i mutagennych,

- wprowadzanie do obrotu i stosowanie produktów biobójczych,
- występowanie w środowisku pracy czynników biologicznych,
- warunki pracy w zakładach opieki zdrowotnej
- zapadalność na choroby zawodowe.

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

W wyniku przeprowadzonych 144 kontroli w 127 zakładach wydano 14 decyzji administracyjnych (w 2018 r. odpowiednio 103 kontrole w 92 zakładach, wydano 4 decyzje). Wydane decyzje zawierały 30 nakazów, które dotyczyły:

- poprawy warunków pracy w zakresie pomieszczeń pracy – 1 nakaz (w 2018 r. - 1 nakaz)
- poprawy warunków pracy w zakresie zaplecza higieniczno-sanitarnego – 8 nakazów (w 2018 r. – 2 nakazy)
- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – 5 nakazów (w 2018 r. – 2 nakazy)
- poinformowania pracowników narażonych na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy o aktualnych wynikach badań i pomiarów oraz udostępnienia im tych wyników z wyjaśnieniem ich znaczenia – 5 nakazów (w 2018 r. – 2 nakazy)
- dokonania, udokumentowania oceny ryzyka zawodowego – 1 nakaz (w 2018 r. – 1 nakaz)
- poinformowania pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami – 1 nakaz (w 2018 r. – 1 nakaz)
- wprowadzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy – 2 nakazy (w 2018 r. – 3 nakazy)
- prowadzenia kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia – 5 nakazów (w 2018 r. – 3 nakazy)
- wprowadzenia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie, mieszanin stwarzających zagrożenie – 1 nakaz (w 2018 r. – 1 nakaz)
- umieszczenia na terenie obiektu odpowiedniego oznaczenia słownego i graficznego informującego o zakazie palenia papierosów elektronicznych – 1 nakaz (w 2018 r. – 1 nakaz).

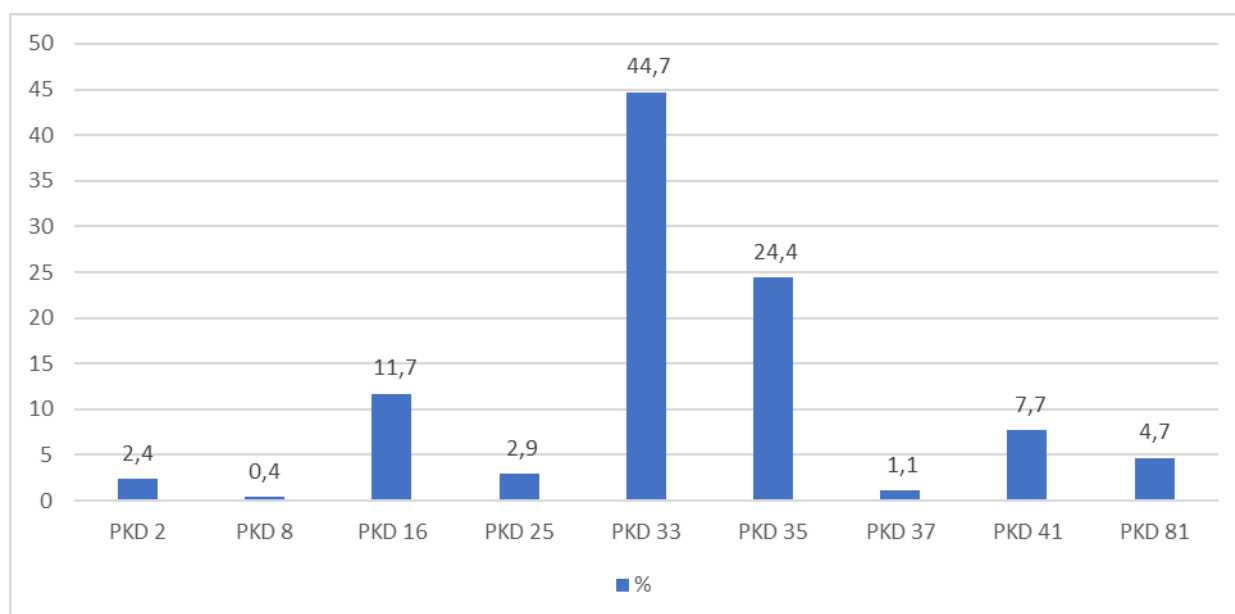
W roku sprawozdawczym zostały wykonane nakazy zawarte w 7 decyzjach (jedna decyzja z 2018 r. i sześć decyzji z 2019 r.), natomiast termin wykonania nakazów zawartych w kolejnych sześciu decyzjach upływa w 2020 r. Stan sanitarno – techniczny zakładów pracy utrzymuje się na porównywalnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych.

3.1. Nadzór nad warunkami pracy – przekroczenia NDS i NDN

Spośród 127 zakładów pracy skontrolowanych w 2019 r., w 14 zakładach stwierdzono występowanie przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych. W przekroczeniach pracowały 548 osoby, t. j. 6,1% wszystkich zatrudnionych w zakładach objętych kontrolą (t.j. 548 pracowników w przekroczeniach NDN czynników fizycznych – hałas, mikroklimat gorący oraz w przekroczeniach NDS pyłów). Porównawczo w 2018 roku odpowiednio w 92 skontrolowanych zakładach, zatrudniających ogółem 3976 pracowników, w przekroczeniach normatywów higienicznych w 7 zakładach pracy pracowało 213 osób, tj. 2,7 %.

Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Uwagi
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1	13	2,4	Hałas
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1	2	0,4	Hałas
16	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	3	64	11,7	Hałas
25	Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	2	16	2,9	Hałas
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2	245	44,7	Hałas, mikroklimat gorący
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną	1	134	24,4	Hałas
37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2	6	1,1	Hałas
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	1	42	7,7	Hałas, pyły, mikroklimat gorący
81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	1	26	4,7	Hałas
Razem		14	548	100	-

Tabela 2. Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w 2019r.

Wykres 1. Procentowy wskaźnik osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN w odniesieniu do PKD zakładu w 2019r.

3.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produkty biobójcze

W 2019 r. przeprowadzono 43 kontrole w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotykowymi kat. 2 i 3. W 1 zakładzie stosującym mieszaniny chemiczne stwierdzono brak aktualnego spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych, mieszanin stwarzających zagrożenie – wydano decyzję w tym zakresie. W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono ogółem 41 kontroli, w zakresie wprowadzania do obrotu oraz stosowania produktów biobójczych (w 2018 r. ogółem 33 kontrole w zakresach j.w.). Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

3.3. Czynniki biologiczne

W 2019 roku kontynuowano tematykę zagrożeń czynnikami biologicznymi w środowisku pracy. W tym zakresie przeprowadzono 38 kontroli w 38 zakładach pracy. Łącznie w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi gr. 2 i gr. 3 w skontrolowanych zakładach pracowało ogółem 903 osoby. Nie odnotowano istotnych zmian w tym zakresie. W trakcie przeprowadzanych kontroli w zakresie czynników biologicznych uchybień nie stwierdzano.

3.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 14 kontroli w 14 zakładach pracy w zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych. Stwierdzono, że w narażeniu i kontakcie z czynnikami rakotwórczymi w powiecie staszowskim w skontrolowanych zakładach pracy pracuje ogółem 149 osób. Narażonymi na czynniki rakotwórcze są: pracownicy Elektrowni – olej opałowy ciężki; pracownicy laboratoriów – odczynniki chemiczne; pracownicy stacji paliw – opary benzyny; pracownicy podmiotów leczniczych – promieniowanie jonizujące, tlenek etylenu; pracownicy w przetwórstwie przemysłowym, pracownicy stolarni – pyły drewna.

4. Choroby zawodowe

W 2019 roku wpłynęły 3 podejrzenia chorób zawodowych. Przeprowadzono 7 postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych, w wyniku których wydano ogółem 5 decyzji (3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej) – 4 decyzje są prawomocne. Decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczyły: choroby skóry – alergiczne kontaktowe zapalenie skóry; przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe uszkodzenie łokotki u osób wykonujących pracę w pozycji klęcznej lub kucznej; obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz. W 2019 roku wystawiono 2 Karty stwierdzenia choroby zawodowej oraz sporządzono 7 Kart oceny narażenia zawodowego. Dla porównania w 2018 roku wydano 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 7 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz sporządzono 17 Kart oceny narażenia zawodowego.

VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2019 roku pod stałym nadzorem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży było 118 placówek nauczania i wychowania, wszystkie placówki zostały skontrolowane, łącznie przeprowadzono 171 kontroli sanitarnych. W wyniku postępowania pokontrolnego wydano 36 decyzji administracyjnych, w tym 7 zmieniających termin wykonania zleceń ponieważ dyrektorzy placówek występowali do PPIS w Staszowie o prolongatę terminu wykonania obowiązków, uzasadniając ich niewykonanie w określonych terminach trudnościami finansowymi. Uzasadnione wnioski były rozpatrywane przez PPIS pozytywnie.

Wyzekwowano wykonanie obowiązku wynikającego z 22 decyzji administracyjnych – w tym 12 z lat ubiegłych.

Kontrole prowadzono w zakresie: oceny stanu sanitarno – technicznego placówek, dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii, tygodniowych rozkładów zajęć szkolnych, infrastruktury do prowadzenia zajęć WF, ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych, sportowych, warunków do utrzymania higieny osobistej, zapewnienia uczniom opieki medycznej, dożywiania dzieci i młodzieży, nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi, oceny stanu sanitarno – technicznego wypoczynku w formie wyjazdowej, w miejscu zamieszkania oraz obozów organizowanych pod namiotami.

Tabela 1. Działalność represyjna dane za 2019r.

Rodzaje placówek	Działalność represyjna		
	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Liczba nałożonych mandatów	
		ogółem	na kwotę
Przedszkola	5	-	-
Szkoły Podstawowe	18, w tym 5 zmieniające termin	-	-
Liceum Ogólnokształcące	1	-	-
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	9 w tym 2 zmieniające termin	-	-
Internaty	1	-	-
Ośrodki szkolno-wychowawcze	2	-	-
Razem	36, w tym 7 zmieniających termin	-	-

Decyzje w placówkach szkolnych dotyczyły:

- złego stanu technicznego ogrodzenia, nawierzchni chodników, dróg i przejść;
- złego stanu sanitarno – technicznego podłóg, ścian, sufitów w salach edukacyjnych, salach gimnastycznych wraz z zapleciami, szatniach szkolnych, świetlicach, bibliotekach, pomieszczeniach sanitarnych, korytarzach komunikacyjnych, braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania oraz na lampach oświetleniowych, modernizacji oświetlenia;
- złego stanu technicznego stolarki drzwiowej i okiennej, zniszczonych mebli edukacyjnych, złego stanu sanitarno-technicznego armatury łazienkowej;

- braku zabezpieczenia wolnych przestrzeni między biegami schodów oraz poręczy przed zsuwaniem się po nich uczniów;
- złego stanu technicznego nawierzchni schodów, braku utwardzonego placu pod kontenery na odpady stałe, ubytków glazury i terakoty w pomieszczeniach sanitarnych, zapewnienia odpowiednich warunków do przechowywania odzieży wierzchniej i obuwia, sprzętu porządkowego oraz środków czystościowych i dezynfekcyjnych.

Warunki sanitarno – techniczne

Na terenie powiatu zdecydowana większość placówek nauczania i wychowania zapewnia odpowiednie warunki higieniczno – sanitarne dla dzieci i młodzieży szkolnej. We wszystkich placówkach oświatowo – wychowawczych zapewniona jest bieżąca ciepła i zimna woda. Wszystkie placówki funkcjonujące na terenie powiatu są podłączone do wodociągów oraz kanalizacji centralnej lub miejscowej, nie funkcjonują placówki z ustępami zewnętrznymi. Jedna placówka (szkoła podstawowa) w powiecie staszowskim nie zapewnia odpowiednich standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, tj. występuje zbyt mała liczba umywalk i oczek ustępowych w pomieszczeniach sanitarnych. Jeden zespół placówek oświatowych oraz dwie publiczne szkoły podstawowe nie posiadają sali gimnastycznej (zajęcia WF prowadzone są na korytarzach szkolnych, w salach lekcyjnych i na boiskach szkolnych).

Analiza w zakresie higieny procesów nauczania.

Kontrole dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w 2019 r. przeprowadzono w 16 placówkach, w 36 oddziałach: tj: w czternastu oddziałach przedszkolnych oraz w 22 oddziałach szkół podstawowych (klasy I – VIII). Oceny dokonano wg Polskiej Normy PN-EN 1729 – 1 i PN-EN 1729 – 2. Zbadano ogółem 500 stanowisk pracy ucznia oraz 288 stanowisk pracy przedszkolaka. Nieprawidłowych stanowisk nie stwierdzono. W czterech szkołach stwierdzono zły stan techniczny mebli edukacyjnych, stolików i krzeseł – zostały wydane decyzje administracyjne. Dla porównania w 2018 r. kontrole w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 10 placówkach w 25 oddziałach, w których zbadano ogółem 491 stanowisk. Stan w szkołach powiatu staszowskiego w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii jest odpowiedni, meble sukcesywnie wymieniane są na nowe, które posiadają certyfikaty.

Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych prowadzono w zakresie różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia oraz w zakresie prawidłowego rozpoczynania się zajęć edukacyjnych. Oceny dokonano w 35 placówkach, w 708 oddziałach. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W 2019 r. prowadzono również kontrole sanitarne w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego pracowni komputerowych. W większości kontrolowanych placówek nie zanotowano znaczących uchybień, ustawienie monitorów prawidłowe, istniała możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Powtarzającą się nieprawidłowością był zły stan sanitarno – techniczny podłóg, ścian i sufitów, w dwóch szkołach podstawowych stwierdzono brak odpowiednich, dostosowanych do zasad ergonomii krzeseł; na w/w nieprawidłowości wydano decyzje administracyjne.

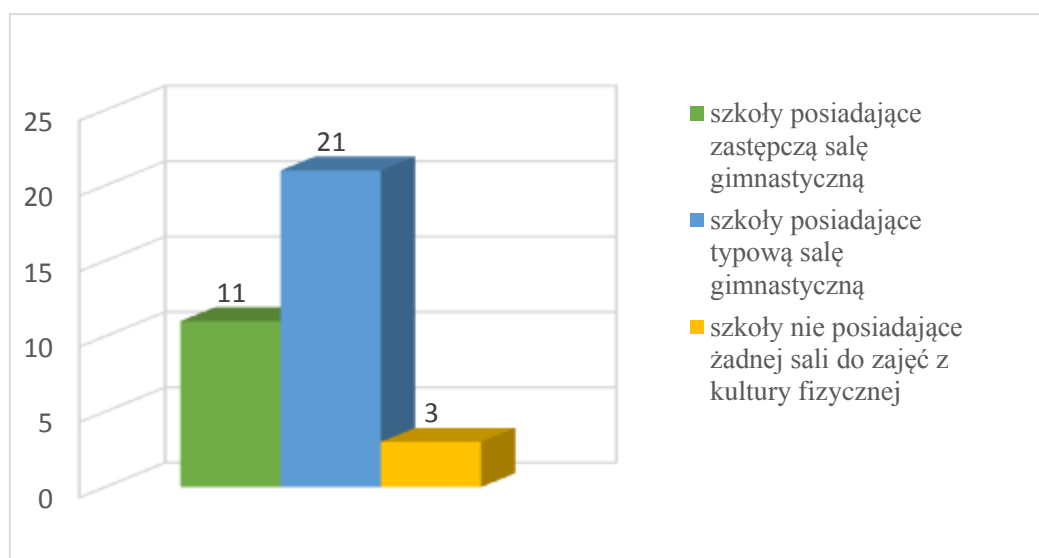
Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na terenie powiatu 32 szkoły posiadają sale gimnastyczne do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji, z czego 21 szkół posiada typową salę gimnastyczną, czyli salę z zapleczem sanitarnym (natryskami, ustępami, umywalkami i szatnią), a w 11 szkołach funkcjonują sale gimnastyczne zastępcze. Zastępcze sale gimnastyczne najczęściej urządzone są w salach lekcyjnych, powierzchnia i wysokość tych pomieszczeń znacznie ogranicza zakres ćwiczeń. W 3 szkołach stwierdzono brak typowej lub zastępczej sali gimnastycznej. Zajęcia

WF prowadzone są na korytarzach szkolnych, w salach lekcyjnych i boiskach szkolnych. Analiza dostępu do natrysków po zajęciach sportowych wykazała, że pomimo posiadania infrastruktury do zajęć sportowych i posiadania czynnych natrysków, uczniowie sporadycznie korzystają z możliwości umycia się po zajęciach. Jest to spowodowane faktem umieszczania zajęć WF w planie lekcyjnym pomiędzy innymi przedmiotami, a także tym, że przerwa 10 minutowa jest niewystarczająca na skorzystanie z pryszniców.

W zakresie dostępności do sal gimnastycznych od wielu lat sytuacja nie zmienia się. Organy prowadzące placówki oświatowe nie podejmują działań zmierzających do ich poprawy.

Coraz częściej stwierdza się zły stan nawierzchni boisk szkolnych. W wyniku dużej eksploatacji, w niektórych szkołach pogorszył się też stan sanitarno-techniczny pomieszczeń bloków sportowych – ściany, sufity, podłogi wymagają bieżących remontów, na w/w nieprawidłowości zostały wydane decyzje administracyjne.

- Ryc. 1 Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Opieka medyczna w szkołach.

W powiecie funkcjonuje 13 szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Jedna szkoła podstawowa posiada gabinet stomatologiczny. Liczba gabinetów nadal nie jest wystarczająca, konieczna jest poprawa w tym zakresie. Szkoły nie posiadające gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniają uczniom opiekę pielęgniarską w wymaganym zakresie w pomieszczeniach zastępczych na terenie swoich placówek lub poza szkołą, w podmiotach leczniczych - na podstawie deklaracji wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Podczas kontroli informowano dyrektorów szkół, że przy rozwiązywaniu problemu wszawicy w szkole mogą korzystać ze stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia oraz stanowiska Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego profilaktyki i zwalczania wszawicy.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2019 roku na terenie powiatu staszowskiego zorganizowano ogółem 31 turnusów wypoczynku, 24 turnusy wypoczynku letniego i 7 turnusów wypoczynku zimowego. Z wypoczynku skorzystało ogółem 919 dzieci i młodzieży szkolnej. Wszystkie placówki były zarejestrowane w elektronicznej bazie wypoczynku, uczestnikom wypoczynku zapewniono

opiekę medyczną. W trakcie trwania akcji nie zanotowano wystąpienia poważnych urazów ani wypadków. We wszystkich placówkach prowadzono pełne dożywianie. W wyniku kontroli sanitarnych przeprowadzonych w trakcie trwania turnusów nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa dzieci oraz porządku i czystości.

Dla porównania w 2018 roku zorganizowano ogółem 23 turnusy wypoczynku letniego. 3 turnusy zimowego, z wypoczynku skorzystało ogółem 675 dzieci i młodzieży szkolnej.

Działalność prowadzona w zakresie dożywiania

Dożywianie w szkołach prowadzone jest w formie obiadów jedno lub dwudaniowych. Z tych form dożywiania w 2019 roku skorzystało ogółem 2991 uczniów, posiłki dofinansowano dla 1292 uczniów.

Tabela 2. Prowadzenie dożywiania w roku 2019

Rodzaje placówek	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono:								Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych
		Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań szkolnych		Podawanie napoju		
		liczba placówek wydających		liczba korzystających dzieci i młodzieży		liczba placówek	liczba korzystających	liczba placówek	liczba korzystających	
		ogółem	w tym wyłącznie posiłki jednodaniowe	z pełnych obiadów	z posiłków z jednodaniowych					
Szkoły podstawowe	20	20	11	629	966	0	0	0	0	671
Liceum Ogólnokształcące	1	1	0	85	0	0	0	0	0	34
Zespoły szkół	14	14	9	392	919	0	0	0	0	587
Razem	35	35	20	1106	1885	0	0	0	0	1292

Posiłek w szkole stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia warunkujący prawidłowy rozwój dziecka, jego dobre samopoczucie i zdolność do pracy. Ze względu na długi okres pobytu dzieci w szkole często wydłużony o czas dojazdu, spożywanie posiłku w szkole staje się koniecznością. Dlatego istotne jest kontynuowanie działań zmierzających do zapewnienia przynajmniej jednego ciepłego posiłku w szkole jak największej liczbie uczniów.

Prace problemowe

W 2019 r. wykonano następujące prace problemowe:

- Opracowanie oceny z przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2019/2020;
 - skontrolowano w tym zakresie 12 szkół, z 14 otrzymano pisemne informacje od dyrektorów szkół. Na podstawie prowadzonych kontroli i uzyskanych informacji stwierdzono, że przygotowanie placówek dydaktycznych na terenie powiatu do rozpoczęcia

roku szkolnego 2019/2020 jest zadowalające. Pomieszczenia szkolne: sale lekcyjne, korytarze komunikacyjne, bloki sportowe, sanitariaty nie stanowią zagrożenia dla przebywających w nich osób.

2. Ocena posiadania przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego.
 - na terenie powiatu staszowskiego 46 placówek szkolnych wyposażonych jest w 100% mebli edukacyjnych z certyfikatami, 9 placówek posiada powyżej 50% mebli z certyfikatami,
 - wyposażenie szkół w sprzęt sportowy z certyfikatami przedstawia się następująco: 100% sprzętu certyfikowanego posiada 51 placówek, powyżej 50% sprzętu z certyfikatami posiadają 4 placówki.
3. Ocena zapewnienia przez szkoły i inne placówki prawidłowej temperatury w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci w sezonie grzewczym.
 - w 2019r. we wszystkich placówkach zapewniona była prawidłowa temperatura.
4. Ocena zapewnienia przez szkoły możliwości pozostawienia przez uczniów w szkole części podręczników i przyborów szkolnych jako ważny element przeciwdziałania wadom rozwojowym dzieci i młodzieży (profilaktyka wad postawy i skoliozy). Kontrolowane w tym zakresie szkoły gwarantowały uczniom możliwość pozostawienia w szkole tych podręczników i przyborów, które nie będą potrzebne dziecku w domu, obniżając tym samym ciężar tornistra/plecaka.
5. Nadzór nad substancjami chemicznymi w szkołach posiadających na stanie substancje i mieszaniny chemiczne, podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na zagadnienia dotyczące właściwego oznakowania, zabezpieczania, przechowywania substancji i mieszanin niebezpiecznych, posiadania wymaganych kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych. Od kilku lat obserwuje się, że szkoły rezygnują ze stosowania substancji niebezpiecznych i mieszanin chemicznych z uwagi na brak właściwych i bezpiecznych warunków. W większości szkół, które posiadają substancje i mieszaniny niebezpieczne zajęcia przygotowywane i prowadzone są przez nauczycieli chemii tylko w formie pokazowej bez bezpośredniego udziału uczniów. Ponadto szkoły korzystają z dostępnych na rynku programów multimedialnych. W czasie kontroli informowano przedstawicieli szkół o konieczności przekazywania przeterminowanych substancji chemicznych i ich mieszanin do utylizacji.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Wg rejestru zakładów w roku 2019 nadzorem objętych było 911 obiektów, z czego skontrolowano 326 obiektów tj. 35,8 %.

Szczegółową strukturę obiektów będących pod nadzorem i odsetek skontrolowanych, w 2018 r. i 2019 r. przedstawia tabela nr 1:

Tabela nr 1

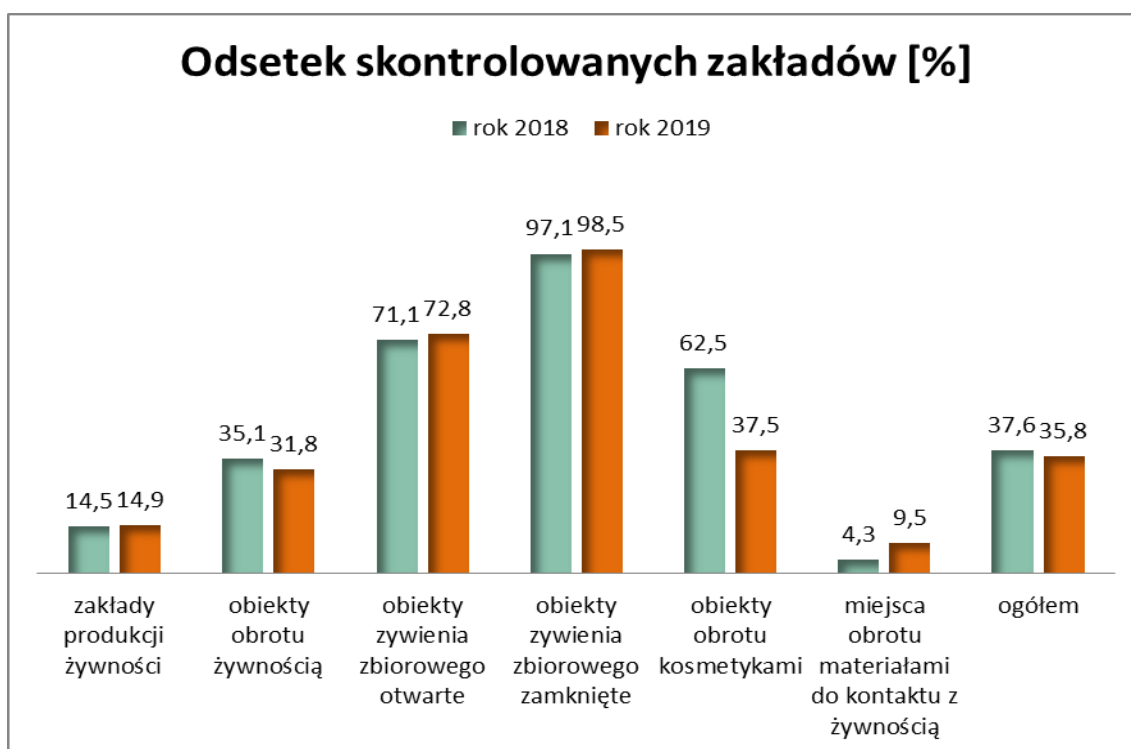
Rodzaj obiektu	Ilość objętych nadzorem		Ilość skontrolowanych		Ilość przeprowadzonych kontroli		Odsetek skontrolowanych zakładów (%)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Zakłady produkcji żywności	207	222	30	33	49	57	14,5	14,9
- piekarnie	13	11	12	11	21	21	92,3	100
- ciastkarnie	3	3	3	3	10	11	100	100
- wytwórnia lodów	1	1	1	1	1	1	100	100
- automaty do lodów	3	3	3	3	3	3	100	100
- browary	1	1	1	0	1	0	100	0
- inne wytwórnie żywności, w tym paczkarnia, przechowalnie owoców i warzyw, produkcja pierwotna, RHD, produkcja w warunkach domowych	186	203	10	15	13	21	5,4	7,4
Obiekty obrotu żywnością	524	511	184	162	277	255	35,1	31,8
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte	76	81	54	59	86	85	71,1	72,8
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte	68	68	66	67	83	85	97,1	98,5
Obiekty obrotu kosmetykami	8	8	5	3	5	3	62,5	37,5
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	23	21	1	2	1	3	4,3	9,5
Suma:	906	911	340	326	501	488	37,6	35,8

W porównaniu do roku 2018 w 2019 r. w powiecie staszowskim ilość nadzorowanych obiektów nieznacznie wzrosła (o ok. 0,5%), są to głównie obiekty produkcji pierwotnej i żywienia zbiorowego otwartego – restauracje i punkty małej gastronomii. Skontrolowano zakłady produkcyjne, tj. wszystkie piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów i wytwórnie lodów, za wyjątkiem 1 zakładu – browaru i zakładów produkcji pierwotnej, wszystkie zakłady prowadzące żywienie zbiorowe zamknięte (z wyjątkiem 1 zakładu – stołówki pracowniczej, która w 2019 roku nie prowadziła działalności), większość zakładów żywienia zbiorowego otwartego (za wyjątkiem 3 restauracji, które nie prowadziły działalności w 2019 roku i części punktów małej gastronomii) oraz obiekty obrotu żywnością.

Przeprowadzono 493 kontrole ogółem, w tym 5 kontrole, które nie są uwzględnione w tabeli tj.: 2 kontrole w punktach sprzedaży mięsa i wędlin w handlu obwoźnym spoza powiatu staszowskiego i 3 kontrole w obiekcie będącym pod nadzorem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (internat, w którym był zorganizowany wypoczynek letni). W 2019 roku skontrolowano ogółem 35,8% nadzorowanych zakładów, natomiast w 2018r. – 37,6%. Odsetek skontrolowanych zakładów zmniejszył się, ponieważ wzrosła ilość zarejestrowanych producentów produkcji pierwotnej owoców i warzyw, wpisanych do rejestru na wniosek właścicieli gospodarstw rolnych. Ponadto nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych kontroli sanitarnych z uwagi na to, że część zakładów (w większości obiektów obrotu żywnością, punktów małej gastronomii) zaprzestała prowadzenia działalności lub była nieczynna w dniu kontroli.

Wykres 1.

Odsetek skontrolowanych zakładów w 2018 r. i 2019 r. uwzględniający poszczególne rodzaje obiektów

Ogółem w skontrolowanych obiektach w 2019 r.:

- wydano 33 decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego,
- nałożono 55 mandatów karnych na kwotę 8200 zł. w obiektach znajdujących się pod nadzorem sanitarnym tutejszego Inspektora.

Wykres 2.

Ilość wydanych decyzji administracyjnych w 2018 r. i w 2019 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Wykres 3.

Ilość nałożonych mandatów karnych w 2018 r. i w 2019 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów z powiatu staszowskiego

Spośród 326 obiektów skontrolowanych – 246 zostało ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów. Wszystkie zakłady uzyskały ocenę zgodną.

Tabela nr 2

L.p.	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów sklasyfikowanych		Ilość wydanych decyzji administracyjnych		Ilość nałożonych mandatów karnych		Kwota mandatów	
		2018r.	2019r.	2018r.	2019r.	2018r.	2019r.	2018r.	2019r.
Zakłady produkcji żywności		22	23	9	7	4	5	650	700
	- piekarnie	14	11	6	4	2	2	400	300
	- ciastkarnie	3	3	2	2	2	2	250	300
	- wytwórnie lodów	1	1	0	0	0	0	0	0
	- automaty do lodów	3	3	0	0	0	0	0	0
	- browary	0	0	0	0	0	0	0	0
	- inne wytwórnie żywności	1	5	1	1	0	1	0	100
Obiekty obrotu żywnością		151	110	35	20	26	38	4850	5800
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte		46	50	10	4	12	12	1850	1700
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte		63	63	7	2	1	0	100	0
Suma:		282	246	61	33	43	55	7450	8200

Stan sanitarny poszczególnych obiektów

1. Zakłady produkcji żywności

Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły głównie piekarni, ciastkarni oraz paczkarni płodów rolnych i bakalii, tj.:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładów (zniszczone ściany, posadzki, sufity, stolarka drzwiowa),
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i sprzętu wykorzystywanego w produkcji i stykającego się z żywnością.

Analizując poprzedni rok sprawozdawczy i rok 2019 należy stwierdzić, iż stan sanitarno – techniczny zakładów poprawił się. Co roku przeprowadzane kontrole wykazują w ponad 30% zakładów uchybienia dotyczące stanu technicznego pomieszczeń, które to nieprawidłowości usuwane są w oparciu o wydawane decyzje. W 2019 r. w tej grupie obiektów wydano 7 decyzji administracyjnych na usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nałożono 4 mandaty karne na kwotę 600 zł za stwierdzone nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny sprzętu i wyposażenia,
- brak aktualnego zaświadczenia personelu do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców,

W 2 zakładach produkcji żywności (piekarnie i ciastkarnie) dokumentacja w zakresie wdrażania zasad systemu HACCP nie jest w pełni wdrożona do stosowania, tj.: badania właścicielskie (gotowego wyrobu, wody i skuteczności przeprowadzanych zabiegów mycia i dezynfekcji) nie zostały wykonane w terminie założonym w harmonogramie badań znajdującym się w zakładzie. Ponadto w 3 zakładach znakowanie pieczywa nie jest prawidłowe, tj. na etykietach nie uwzględniono składu składników złożonych, składniki nie są wymienione w kolejności malejącej oraz brak spójności pomiędzy etykietą a recepturą. Właściciele zakładów na bieżąco uzupełniali dokumentację, o czym informowali tutejszego Inspektora na piśmie.

Pod nadzorem tutejszego Inspektora znajduje się 200 podmiotów produkcji pierwotnej, w tym 4 zakłady produkujące wina z winogron z własnych upraw, 2 zakłady produkujące piezarki, 2 zakłady Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD) oraz 2 zakłady produkcji ciast w warunkach domowych. W 2019 roku nałożono 1 mandat karny na kwotę 100zł na producenta produkcji pierwotnej owoców za brak identyfikowalności wprowadzanych do obrotu owoców.

Co roku wzrasta ilość zgłaszających się producentów produkcji pierwotnej owoców i warzyw, którzy po złożeniu stosownych wniosków są wpisywani do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

2. Obiekty obrotu żywnością

Grupa ta obejmuje sklepy spożywcze (w tym supermarkety), kioski, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością (apteki, punkty apteczne i punkt skupu). W 2019 r. w ewidencji znajdowało się 507 zakładów, skontrolowano 158 zakładów, w których nałożono 38 mandatów karnych na łączną kwotę 5800 zł. Mandaty karne najczęściej nakładane były za:

- nieprawidłowy bieżący stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia obiektów,
- brak lub nieaktualne zaświadczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- nieprawidłową higienę personelu (brak prawidłowej odzieży ochronnej, brak segregacji w szafkach na odzież ochronną i osobistą),
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, w tym łatwopsujących się,
- brak prawidłowych środków myjąco – dezynfekcyjnych oraz ręczników jednorazowego użytku,
- brak warunków do mycia rąk – brak bieżącej ciepłej wody dla potrzeb zakładu,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie okresu przechowywania,
- brak prawidłowej dokumentacji, tj. procedur i harmonogramów oraz zapisów z wyników pełnionej kontroli wewnętrznej.

W 2019 r. wydano 20 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów, które dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi),
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego powierzchni stykających się z żywnością (zniszczone urządzenia chłodnicze, regały, lady sklepowe).

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano znaczną poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów, wydano mniej decyzji administracyjnych na usunięcie nieprawidłowości dotyczących w/w stanu. Pogorszeniu natomiast uległ bieżący stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów – nałożono większą ilość mandatów karnych. Nastąpiła nieznaczna poprawa w prowadzeniu dokumentacji GHP oraz zasad systemu HACCP.

3. Obiekty żywienia zbiorowego

3.1. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego: stołówki pracownicze i bufet w zakładach pracy, stołówki w domach czasowych, bloki żywienia w domach opieki społecznej, stołówki szkolne i przedszkolne, stołówka w internacie, stołówka w zakładzie wychowawczo-rehabilitacyjnym, zakład usług cateringowych oraz inne zakłady żywienia.

Według arkuszy oceny stanu sanitarnego wszystkie skontrolowane zakłady tej grupy obiektów otrzymały ocenę zgodną. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w tej grupie zakładów dotyczyły braku prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń, krzyżowania dróg czystych i brudnych (dotyczy to stołówek szkolnych, przedszkolnych i punktów wydawania posiłków) – stosuje się procedury rozdzielności czasowej w powyższym zakresie.

W grupie tych obiektów w 2019 r. nie nakładano mandatów karnych, natomiast wydano 2 decyzje administracyjne na usunięcie stwierdzonych uchybień dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń (ścian, sufitów, posadzki, systemu wentylacji) oraz powierzchni stykających się z żywnością (szafki, stoliki). Powyższy stan poprawił się w stosunku do roku ubiegłego.

W 2019 r. stwierdzono, że we wszystkich nadzorowanych zakładach tej grupy są opracowane i stosowane instrukcje GHP/GMP i procedury oparte na zasadach systemu HACCP.

3.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, tj. restauracje prowadzące działalność produkcyjną posiłków od surowca do gotowej potrawy i zakłady małej gastronomii.

Wszystkie skontrolowane zakłady uzyskały ocenę zgodną na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Podczas przeprowadzanych kontroli najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- nieodpowiedniego stanu technicznego pomieszczeń: ścian, sufitów, podłóg,
- nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego blatów roboczych, podestów, regałów do przechowywania środków spożywczych.

W tej grupie obiektów w 2019 r. wydano 4 decyzje administracyjne na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 1700 zł za uchybienia dotyczące bieżącego stanu sanitarnego:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
- brak segregacji w szafkach na odzież ochronną i osobistą pracowników,
- brak środków do mycia i dezynfekcji urządzeń i sprzętu,
- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz nieprawidłowa higiena personelu.

W analizowanym roku stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny obiektów nieznacznie poprawił się, wydano mniej decyzji administracyjnych, natomiast stan sanitarno-higieniczny utrzymywał się na poziomie roku 2018 – nałożono taką samą ilość mandatów. Wszystkie zakłady posiadają prawidłową dokumentację GHP/GMP oraz wdrożyły zasady systemu HACCP. Weryfikacji wymagała jedynie dokumentacja w zakresie przekazywania informacji konsumentom na temat składników alergennych produkowanych posiłków – w 7 obiektach. Właściciele zakładów na bieżąco uzupełniali dokumentację, o czym informowali tutejszego Inspektora na piśmie.

4. Targowiska

Na terenie powiatu staszowskiego funkcjonują 4 place targowe. Przeprowadzono 4 kontrole dotyczące bieżącego stanu sanitarnego z uwzględnieniem warunków sprzedaży środków spożywczych oraz legalności pochodzenia i wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów mięsnych oraz sposobu postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego, jak również sprzedaży grzybów świeżych. Stan sanitarno-techniczny placów utrzymuje się na

poziomie lat ubiegłych. Kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu grzybów świeżych wykazały, iż na targowiskach nie są zatrudnieni klasyfikatorzy i grzyboznawcy, w związku z powyższym zgodnie z informacją umieszczaną przez administratorów placów na tablicach ogłoszeń – obowiązywał zakaz sprzedaży grzybów świeżych.

Stan wdrożenia systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności w oparciu o GHP, GMP oraz zasady systemu HACCP w roku 2018 i 2019

W 2019 r. nie zmienił się poziom wdrożenia i dokumentowania GHP i GMP w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego – jest w pełni wdrożony. Zakłady produkcyjne posiadają również w 100% prawidłową dokumentację GHP i GMP, co przedstawia tabela nr 3. W obiektach obrotu żywnością poziom wdrożenia i dokumentowania GHP poprawił się – wszystkie zakłady posiadają wdrożoną dokumentację GHP/GMP (w sklepach prowadzących wypiek pieczywa i kurczaków).

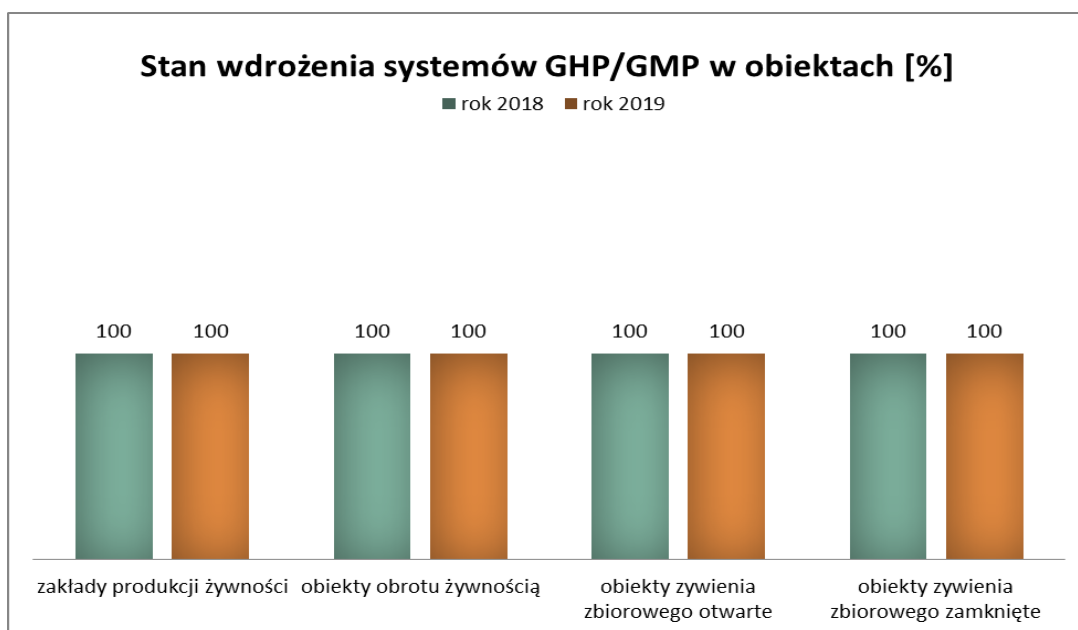
Tabela nr 3

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów objętych nadzorem PPIS w Staszowie		System zapewnienia bezpieczeństwa	Liczba obiektów posiadających opracowany, wdrożony i udokumentowany system		% nadzorowanych obiektów, które wdrożyły system	
	2018r	2019r		2018r	2019r	2018r	2019r
Zakłady produkcji żywności (bez produkcji pierwotnej)	22	22	GHP	22	22	100	100
			GMP	22	22	100	100
			HACCP	21	22	95	100
Obiekty obrotu żywnością: sklepy, w tym 19 wielkopowierzchniowych prowadzących odpiek pieczywa i pieczenie kurczaków), hurtownie, kioski	308 w tym 18	299 w tym 19	GHP	308	299	100	100
			GMP	18	19	100	100
			HACCP	306	299	99,4	100
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	76	81	GHP	76	81	100	100
			GMP	76	81	100	100
			HACCP	76	81	100	100
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	68	68	GHP	68	68	100	100
			GMP	68	68	100	100
			HACCP	68	68	100	100

Analizując dane zebrane w tabeli nr 3 należy stwierdzić, że proces wdrażania systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności systemu HACCP w nadzorowanych obiektach poprawił się. Wszystkie zakłady posiadają opracowane i wdrożone procedury oparte na zasadach systemu HACCP. Weryfikacji wymagała jedynie częściowo dokumentacja w zakładach żywienia zbiorowego i zakładach produkcyjnych w zakresie przekazywania informacji konsumentom na temat składników alergicznych produkowanych posiłków.

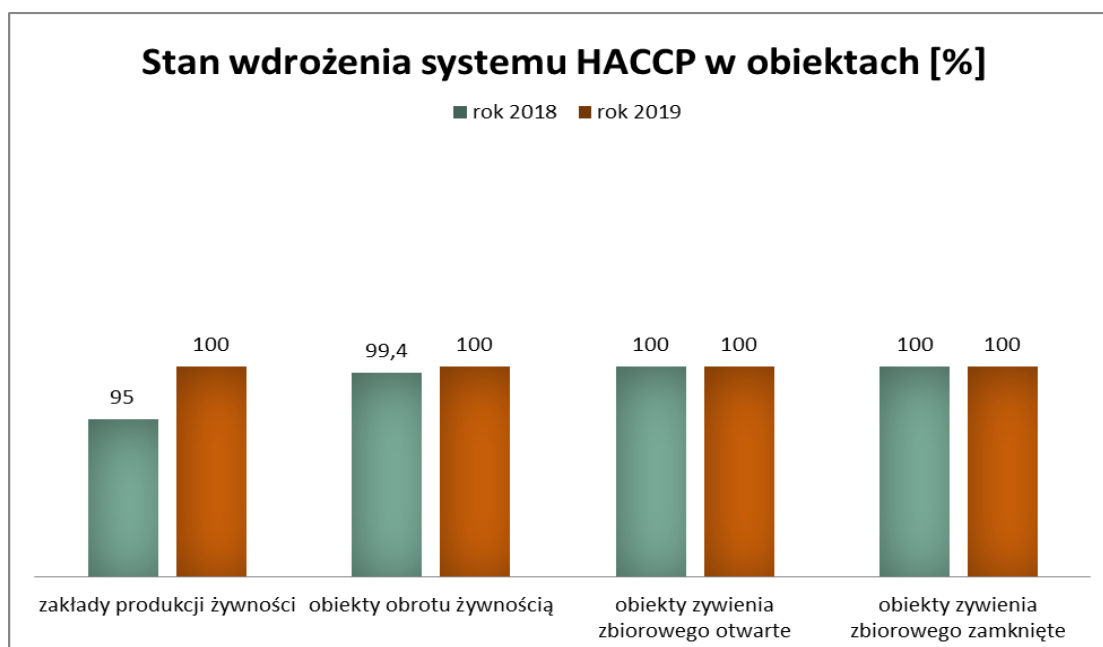
Wykres 4.

Stan wdrożenia systemów GHP/GMP w 2018 r. i w 2019 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Wykres 5.

Stan wdrożenia systemu HACCP w 2018 r. i w 2019 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Działania i przedsięwzięcia realizowane celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku na terenie powiatu w roku 2019:

– Kontrola obiektów żywnościowo – żywieniowych zlokalizowanych przy trasach i w miejscowościach turystycznych, parkingach, stacjach paliw oraz ocena zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia w tych obiektach

W ocenie uwzględniono obiekty zlokalizowane w miejscowościach wypoczynkowych: Golejów i Korytnica, miejscowościach turystycznych: Kurozwęki, Szydłów, Staszów, Rytwiany oraz przy trasach turystycznych: Połaniec, Osiek, Bogoria i Łubnice.

W sezonie letnim 2019 r. łącznie w obrębie miejscowości wypoczynkowych i turystycznych skontrolowano 94 obiekty, przeprowadzono 137 kontroli. Nałożono w tych obiektach 15 mandatów karnych, na łączną kwotę 2000 zł. Mandaty karne nałożono za stwierdzone nieprawidłowości:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz otoczenia,
- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny urządzeń, sprzętu i wyposażenia,
- brak czystości i porządku oraz segregacji w szafkach na odzież ochronną i osobistą personelu,
- brak prawidłowej segregacji w urządzeniach chłodniczych i mroźniczych,
- brak prawidłowych środków myjąco-dezynfekcyjnych,
- nieprawidłowa higiena personelu – brak zabezpieczenia włosów,
- brak prawidłowych warunków do przechowywania opakowań jednorazowego użytku,
- brak pełnej dokumentacji w zakresie pełnionej kontroli wewnętrznej – brak systematycznych zapisów oraz wykazu składników, w tym alergennych dla produkowanych posiłków.

Ponadto wydano 7 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładów.

– Klasyfikacja i ocena wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu

W 2019 roku na terenie powiatu staszowskiego w okresie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży zorganizowano 2 turnusy półkolonii, 4 obozy w 2 miejscach (łącznie 5 turnusów), w których przeprowadzono kontrole sanitarne, tj.:

- Stajnia „Mam pasję” ul. Krakowska 58b, 28-200 Staszów – Półkolonia zimowa jeździecka zorganizowana przez właściciela – 2 turnusy
- Hotel „LORD” w Staszowie, ul. Nasienna 8, 28-200 Staszów – 3 obozy, każdy po 1 turnusie
- Internat Zespołu Szkół w Staszowie, ul. Koszarowa 7 – 1 obóz (2 turnusy).

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, nie wydawano decyzji administracyjnych, nie nakładano mandatów karnych.

W okresie wakacyjnym organizowano wypoczynek letni dzieci i młodzieży szkolnej w 6 miejscach, w których przeprowadzono kontrole sanitarne, tj.:

- Ośrodek Wypoczynkowy „LOTNIK” ul. 11 Listopada 201, 28-200 Staszów – 1 obóz i 2 kolonie,
- Ośrodek Wypoczynkowy „Cztery Wiatry”, Korytnica 88, 28-225 Szydłów – obóz sportowy (1 turnus), kolonia (4 turnusy),
- Gospodarstwo Agroturystyczne Stajnia „Mam pasję”, ul. Krakowska 58b, 28-200 Staszów zorganizowane przez właściciela – kolonie jeździeckie (4 turnusy) i półkolonie (3 turnusy),

- Na terenie miejscowości Kurozwęki – Młodzieżowy Obóz jeździecko-rowerowy pod namiotami (3 turnusy),
- Hotel „LORD” w Staszowie, ul. Nasienna 8, 28-200 Staszów – obóz sportowy,
- Internat Zespołu Szkół w Staszowie, ul. Koszarowa 7, 28-200 Staszów – 2 obozy sportowe

Przeprowadzono 12 kontroli, w tym 4 kontrole kompleksowe. Mandatów karnych nie nakładano, w 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego, na które była już wydana decyzja administracyjna w 2018 r. z terminem wykonania do końca 2019 roku.

Kontrolowano i oceniano:

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń żywnościowych, urządzeń i sprzętu,
- prawidłowość prowadzonych procesów produkcyjnych posiłków,
- zaopatrzenie w wodę,
- warunki do mycia i dezynfekcji sprzętu produkcyjnego, naczyń stołowych i rąk,
- dostawy, przechowywanie i magazynowanie środków spożywczych, surowców i prób kontrolnych posiłków,
- zachowanie higieny przez personel kuchni i zaświadczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- dokumentację z zakresu pełnionej kontroli wewnętrznej, w tym zachowania łańcucha chłodniczego dla środków spożywczych wymagających chłodzenia i mrożenia, kontroli obecności szkodników, odbioru jakościowego przy dostawie środków spożywczych,
- postępowanie z odpadami, w tym poprodukcyjnymi i pokonsumpcyjnymi,

Bezpieczeństwo produkowanych posiłków zapewniono poprzez stosowanie instrukcji i zasad wynikających z GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP.

W bieżącym roku nie wpłynęła żadna interwencja dotycząca funkcjonowania wycieczek zimowych i letniego zorganizowanego dla dzieci i młodzieży.

- Działania podejmowane w ramach kontroli akcyjnych w 2019 r.:

- dot. wzmożonego nadzoru w związku z ASF:

W 2019 roku prowadzono raportowanie wspólnie z sekcją nadzoru higieny środowiska do ŚPWIS w w/w zakresie. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych oceniano legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz postępowanie z odpadami pochodzenia zwierzęcego w raportach wykazano 306 kontroli w następujących obiektach:

- zlokalizowanych na targowiskach i bazarach,
- żywienia zbiorowego,
- obiektach obrotu żywnością,
- parkingach, cempingach

Podczas prowadzonego nadzoru stwierdzono nieprawidłowości w 1 sklepie spożywczym tj. brak prawidłowych warunków do przechowywania środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego po upływie terminu ważności. Zamrażarka do przechowywania odpadów kategorii III uszkodzona, mięso, wędliny po terminie przechowywane w chłodni razem z ciastem przeznaczonym do sprzedaży. Nałożono mandat karny między innymi za powyższą nieprawidłowość na kwotę 100 zł. Zobowiązano do zapewnienia prawidłowych warunków przechowywania odpadów w terminie natychmiastowym – zobowiązany poinformował pisemnie o usunięciu nieprawidłowości.

Przeprowadzono wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Staszowie 8 kontroli w zakresie legalności pochodzenia mięsa i wyrobów mięsnych oraz prawidłowego postępowania z odpadami kat. 3 – nieprawidłowości w w/w zakresie nie stwierdzono.

Podsumowując prowadzone w 2019 r. działania w powyższym zakresie stwierdzono:

- w sklepach spożywczych, które wprowadzają do sprzedaży żywność pochodzenia zwierzęcego w większości zakładów nie prowadzi się zwrotów odpadów kat. 3 do zakładów produkcyjnych. Środki spożywcze, w tym pochodzenia zwierzęcego przed upływem terminu przydatności do spożycia (ok. 5 dni) są przeceniane i sprzedawane po obniżonych cenach. W ostatnim dniu ich ważności środki spożywcze zabierane są przez właścicieli i personel do zagospodarowania we własnym gospodarstwie domowym – zgodnie z przedkładanymi procedurami i stosownymi zapisami w tym zakresie.
- w większości sklepów wielkopowierzchniowych (sklepy sieci Biedronka, Miła, Tesco, Stokrotka, Lidl, Lewiatan) odpady zabierane są przez firmy utylizacyjne zgodnie z przedstawianą dokumentacją - procedury, umowy, dowody odbioru.
- w nadzorowanych sklepach firmowych zgodnie z przedkładaną dokumentacją dostawy odbywają się codziennie zgodnie z zapotrzebowaniem ilościowym. Sklepy nie posiadają indywidualnych, stałych umów podpisanych z zakładami uprawnionymi do odbioru przeterminowanych wędlin i mięsa stanowiących uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego kat. 3. W w/w sklepach zgodnie z przedłożoną dokumentacją tj. instrukcją GHP, procedurami i zapisami pełnionej kontroli wewnętrznej prowadzi się niewielkie ilości zwrotów do zakładów macierzystych. Przedstawiano do wglądu umowy zawarte pomiędzy zakładami produkcyjnymi, a firmami utylizacyjnymi. Najczęstszą przyczyną zwrotów środków spożywczych było upłynięcie terminów ich ważności. Podczas kontroli była możliwość sprawdzenia zwrotu środków spożywczych, ekspedientki przedstawiały różne formy dokumentowania tych zwrotów tj. zapisy w zeszytach, karty przekazania odpadów do firm utylizacyjnych, w niektórych przypadkach faktury korygujące dotyczące zwrotów do zakładów produkcyjnych oraz oświadczenia właścicieli sklepów firmowych, że codziennie po zamknięciu sklepu niesprzedane mięso i wędliny o niewłaściwej jakości zabierane są do własnych zakładów produkcyjnych. Zakłady posiadają umowy z firmami utylizacyjnymi.

- dot. wzmożonego nadzoru nad giełdami towarowymi warzywnymi i warzywno – owocowymi oraz miejscami obrotu detalicznego w zakresie identyfikowalności oraz oznakowania informacją o kraju pochodzenia wprowadzanych do obrotu warzyw i owoców, w tym ziemniaków

W 2019 r. przeprowadzono 30 kontroli w 30 obiektach, tj. w 29 sklepach spożywczych, w tym w 18 wielkopowierzchniowych oraz w 1 punkcie sprzedaży owoców i warzyw na placu targowym. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie identyfikowalności oraz oznakowania informacją o kraju pochodzenia wprowadzanych do obrotu owoców i warzyw, w tym ziemniaków.

Pod nadzorem tutejszego Inspektora brak jest giełd warzywnych i warzywno-owocowych.

- dot. stanu sanitarnego łubianek na owoce

Podczas przeprowadzania kontroli producentów produkcji pierwotnej sprawdzano opakowania na owoce miękkie - nieprawidłowości nie stwierdzano.

- dot. warunków sprzedaży żywności nietrwalej mikrobiologicznie oraz nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, bary, PMG, itp.) w zakresie wymagań higienicznych, z uwzględnieniem warunków w jakich odbywają się dostawy żywności do konsumenta, szczególnie przez firmy zewnętrzne, w tym również usługi kurierskie typu Uber Eats

Podczas kontroli obiektów żywienia zbiorowego otwartego szczególną uwagę zwracano na sprzedaż żywności nietrwalej mikrobiologicznej oraz zachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzano. Obiekty mają zapewnione prawidłowe warunki do przechowywania w/w żywności, prowadzona jest także

prawidłowa dokumentacja w tym zakresie. Kontrole wykazywały natomiast nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej na które wydano 2 decyzje administracyjne oraz sanitarno – higienicznej (m.in. brak czystości i porządku w obiektach, brak środków do mycia i dezynfekcji, nieprawidłowa higiena personelu) za które nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 500 zł – wydawano doraźne zalecenia w książkach kontroli z natychmiastowym terminem ich usunięcia.

Część zakładów żywienia zbiorowego otwartego prowadzi dostawę posiłków do klientów w formie cateringu własnymi środkami transportu. Żaden zakład nie korzysta z usług firm zewnętrznych, w tym również usług kurierskich typu Uber Eats.

- dot. nadzoru nad wyrobami stosowanymi do wykonywania zmywalnych tatuaży lub malowania tzw. henną – w ramach usług oferowanych w szczególności w miejscowościach turystycznych na tzw. deptakach

W sezonie letnim przeprowadzono kontrole obiektów znajdujących się w miejscowościach turystycznych, nie stwierdzano punktów oferujących usługi wykonywania zmywalnych tatuaży lub malowania tzw. henną.

- dotyczy wzmożonego nadzoru nad sklepami wielkopowierzchniowymi, marketami, sklepami sieciowymi

W 2019 r. prowadzono szczególnie nadzór nad sklepami wielkopowierzchniowymi, supermarketami w zakresie przestrzegania zasad GHP, postępowania z odpadami, zabezpieczenia przed szkodnikami, przestrzegania terminów ważności oraz warunków przewozu środków spożywczych.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami był niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń, brak czystości i porządku w pomieszczeniach sklepu oraz w otoczeniu, brak segregacji środków spożywczych w pomieszczeniu chłodni, brak prawidłowo wydzielonych stoisk sprzedaży, brak prawidłowych warunków do przechowywania opakowań jednorazowego użytku, brak prawidłowych zapisów z wyników pełnionej kontroli wewnętrznej. Ponadto stwierdzano artykuły spożywcze po upływie terminu ważności oraz bez etykiet z oznakowaniem (mięso, wędliny). Na nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny wydano 6 decyzji administracyjnych, natomiast za bieżący stan sanitarno – higieniczny nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 1400zł oraz wydawano doraźne zalecenia w książce kontroli z natychmiastowym terminem usunięcia – osoby odpowiedzialne informowały pisemnie o usunięciu uchybień, po czym przeprowadzono ponowne kontrole.

- Wykorzystania przez przedsiębiorców olejów mineralnych do konserwacji maszyn

Podczas sprawowanego nadzoru sanitarnego nad zakładami prowadzącymi produkcję żywności w piekarniach i ciastkarniach stwierdzono, że do smarowania sprzętu mającego bezpośredni kontakt z żywnością (blaszki, foremki itp.) używany jest olej spożywczy rzepakowy. Stosowany olej jest prawidłowo oznakowany. Do konserwacji maszyn i urządzeń w nadzorowanych zakładach stosuje się oleje rzepakowe spożywcze jak również oleje mineralne jako środki smarujące. Przeprowadzane kontrole wykazały, że konserwowane części urządzeń i sprzętu nie mają bezpośredniego kontaktu z produkowaną żywnością. Urządzenia posiadają odpowiednie zabezpieczenia zapobiegające zanieczyszczeniu produkowanej żywności smarem. Przedłożono do wglądu dokumentację pełnionej kontroli wewnętrznej dotyczącą konserwacji sprzętu i urządzeń.

- Próbki pobrane do badań w 2019 r.

W 2019 r. pobrano do badań laboratoryjnych 191 próbek ogółem, w tym:

- 173 próbki żywności i materiałów do kontaktu z żywnością z planu rocznego
- 18 próbek dodatkowych, tj.:
 - 1 próbka kosmetyku - kierunek formaldehyd,
 - 6 próbek, w tym 5 próbek truskawek w kierunku mikrobiologicznym i 1 próbka jabłek w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia (od własnych producentów, w ramach współpracy z PIORiN),
 - 5 próbek owoców świeżych – truskawek w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych pobrane od własnego producenta w ramach monitoringu przydzielone przez ŚPWIS,
 - 6 próbek w ramach monitoringu radiacyjnego kraju Cs-137 przydzielone przez ŚPWIS.

Próbek nie kwestionowano.

- Kontrola obecności składników modyfikowanych genetycznie oraz nadzoru nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach WE nr 1829/2003 i 1830/2003

Na terenie powiatu staszowskiego znajduje się 1 zakład pakujący i wprowadzający do obrotu artykuły spożywcze – płody rolne pochodzące z rynku krajowego oraz z importu. Podczas sprawowanego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że w/w zakład nie wprowadzał do obrotu nowej żywności oraz żywności genetycznie modyfikowanej, w tym siemienia lnianego pochodzącego z Kanady.

Ponadto podczas przeprowadzanych kontroli kompleksowych (14 kontroli) w zakładach produkujących żywność (11 kontroli w piekarniach i 3 kontrole w ciastkarniach), w zakładach żywienia zbiorowego, zakładach obrotu żywnością oceniano surowce stosowane do produkcji żywności i posiłków oraz środki spożywcze wprowadzane do obrotu – nie stwierdzono „nowej żywności”, żywności genetycznie modyfikowanej, w tym siemienia lnianego pochodzącego z Kanady.

W 2019r. pobrano do badania laboratoryjnego w kierunku GMO 3 próbki środków spożywczych, tj.:

- 1 próbka z grupy ziarna zbóż i przetwory zbożowo-mączne, podgrupa przekąski typu snack – chrupki kukurydziane orzechowe,
- 1 próbka z grupy wyroby cukiernicze i ciastkarskie, podgrupa: galanteria ciastkarska – biszkopty bezglutenowe,
- 1 próbka z grupy środki spożywcze specjalnego przeznaczenia, podgrupa: preparaty do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt – mleko modyfikowane dla dzieci powyżej 1 roku życia.

Próbek nie kwestionowano.

- Działania w ramach funkcjonowania systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt)

W roku 2019 otrzymano 12 powiadomień alarmowych, 6 powiadomień informacyjnych i 1 powiadomienie uzupełniające spoza terenu objętego działalnością tutejszego Inspektora Sanitarnego, z których produkty zostały rozdystrybuowane do zakładów na terenie powiatu staszowskiego. W związku z powyższym przeprowadzono kontrole lub rozmowy telefoniczne z kierownikami lub właścicielami zakładów (sporządzano adnotacje urzędowe z uzyskanych informacji) po otrzymaniu każdego powiadomienia alarmowego.

Nie wydawano decyzji administracyjnych na wycofywanie z obrotu środków spożywczych objętych w/w powiadomieniami, natomiast właściciele zakładów wycofywali środki spożywcze we własnym zakresie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji (faktur korygujących, dokumentów zwrotu) ustalono, że wycofano produkty na kwotę 745,36zł

(orzeszki ziemne panierowane, kolendra mielona, gorczyca biała, pieczarki marynowane, Sojavit 85 Soy Protein oraz kubek do kawy Togo).

W przypadku braku na stanie środków spożywczych objętych w/w powiadomieniami i ustaleniu, że zostały sprzedane indywidualnym klientom bez możliwości ich identyfikacji zobowiązywano właścicieli i przedstawicieli zakładów do umieszczania w widocznych miejscach informacji dla klientów o możliwości ich zwrotu.

Ponadto w 2019 roku otrzymano 1 powiadomienie informacyjne dot. kapusty pekińskiej, której dwaj producenci oraz dystrybutor pochodzili z terenu powiatu staszowskiego. W związku z powyższym przeprowadzono 2 kontrole (u producenta kapusty i w punkcie skupu) oraz wezwano 1 producenta do siedziby tutejszej stacji celem złożenia wyjaśnień. Ustalono, że producenci oraz punkt skupu nie mają na stanie kapusty, odbiorcami były podmioty spoza powiatu staszowskiego – wystosowano pisma do właściwych terenowo Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych celem podjęcia działań.

- Działania w związku z otrzymanymi zawiadomieniami o umieszczeniu w systemie RAPEX notyfikacji kosmetyków, które nie powinny się znajdować w obrocie

W 2019 r. nie otrzymano notyfikacji dotyczących produktów kosmetycznych. Otrzymano natomiast informację o dobrowolnym wycofaniu z obrotu przez firmę Nivea Sp. z o. o., chusteczek splukiwanych toaletowych Bambino Dzieciaki o zapachu gruszki i brzoskwini. W załączonych listach dystrybucyjnych znajdowali się odbiorcy z powiatu staszowskiego, w związku z czym przeprowadzono rozmowy telefoniczne z przedstawicielami sklepów. Podczas rozmów ustalono, że na stanie znajdowały się w/w chusteczki, które zostały zwrócone do dostawców.

- Nadzór nad bezpieczeństwem kosmetyków z uwzględnieniem wyników badań laboratoryjnych próbek kosmetyków pobranych do badań w 2019 r.

Na podległym terenie nie prowadzą działalności producenci i importerzy produktów kosmetycznych. W 2019 r. przeprowadzono 3 kontrole dotyczące oceny produktów kosmetycznych w zakresie oznakowania opakowania jednostkowego w 3 obiektach, tj.:

- 2 kontrole w 2 hurtowniach chemicznych,

- 1 kontrola w 1 sklepie kosmetyczno-chemicznym,

w trakcie których oceniono: 8 produktów kosmetycznych, w tym 3 dla dzieci.

Podczas oceny kosmetyków sprawdzano:

- zamieszczane oświadczenia na produktach kosmetycznych, oznakowanie, terminy przydatności użycia, przeznaczenie, charakterystykę działania, opis efektów stosowania, dane dystrybutora, określenie kraju, w którym wyprodukowano,
- skład pod względem substancji niedozwolonych do użycia w kosmetykach dla dzieci,
- zawartość substancji niedozwolonych lub dozwolonych z ograniczeniami do stosowania w kosmetykach wymienionych w Załączniku I do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 08.05.2013r.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podczas przeprowadzanych kontroli w w/w obiektach nie stwierdzano w sprzedaży wyrobów do wybielania zębów, bądź znajdowały się takie, które w swoim składzie zawierały poniżej 0,1% nadtlenu wodoru.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem kosmetyków pobrano z obrotu do badania w ramach urzędowej kontroli 1 próbkę kosmetyku w kierunku oznaczenia obecności formaldehydu. Próbki nie kwestionowano.

- Wycofane z obrotu środki spożywcze przeterminowane oraz z powodu braku oznakowania, dokumentów pochodzenia i w związku z powiadomieniami w ramach systemu RASFF

Wycofywano głównie mięso i przetwory mięsne, mleko i przetwory nabiałowe, przetwory zbożowe, koncentraty spożywcze, zioła, przyprawy, sosy, kawy, herbaty, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, wyroby garmażeryjne oraz materiały do kontaktu z żywnością. Łącznie w 2019 r. wycofano z obrotu środki spożywcze na kwotę 1939,54 zł, w tym w związku z powiadomieniami w ramach systemu RASFF na kwotę 745,36zł.

- **W minionym roku zgłoszono do PPIS w Staszowie 12 interwencji**, z czego 33% było potwierdzonych i uzasadnionych. Interwencje te składane były głównie przez niezadowolonych klientów i dotyczyły nieodpowiedniej higieny sprzedaży środków spożywczych, nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń i urządzeń w obiektach żywnościowo – żywieniowych, sprzedaży środków spożywczych po upływie okresu przechowywania. Podczas kontroli interwencyjnych (11 kontroli) nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 750 zł. Jedną interwencję przekazano zgodnie z kompetencją do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Staszowie.
- **Przeprowadzono 248 własnych pomiarów temperatur w 165 obiektach**. Pomiarów dokonywano w trakcie kontroli sanitarnych celem sprawdzenia zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego oraz warunków przechowywania surowców, środków spożywczych zgodnie z zaleceniami producenta w urządzeniach chłodniczych, magazynach, chłodniach, pomieszczeniach sprzedaży. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.
- **Kontrole tematyczne dotyczące zgodności oferowanych w sprzedaży suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych wzbogaconych witaminami i składnikami mineralnymi z obowiązującymi przepisami w zakresie znakowania, składu, sposobu wprowadzania do obrotu, w tym reklamy**.

Na nadzorowanym terenie nie ma producentów i dystrybutorów suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jest 1 podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego przez internet tj. Apteka „Zdrowie-24” w Staszowie, ul. Opatowska 10.

Przeprowadzono 11 kontroli w 11 obiektach, oceniono 30 produktów. W 4 przypadkach stwierdzono, że oceniane suplementy diety znajdują się w rejestrze prowadzonym przez GIS z zaznaczonym wynikiem postępowania – postępowanie w toku (PWT). W związku z powyższym przesłano pisma do właściwych terenowo PPIS celem podjęcia działań zgodnie z kompetencją.

Ponadto pobrano do badania w kierunku znakowania 1 próbkę suplementu diety pn. „Witamina D₃ Forte 4000 j.m.”, otrzymano informację, iż badany parametr – znakowanie jest prawidłowy, natomiast maksymalna dawka witaminy D w zalecanej dziennej porcji do spożycia dedykowanej osobie dorosłej wynosi 2000 j.m. W związku z powyższym przekazano informację właściwemu terenowo PPIS – otrzymano informację zwrotną, iż firma zrezygnowała z wprowadzania do obrotu w/w produktu.

Ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2019 r. przeprowadzono 39 ocen jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w tym:

- 39 ocen dekadowych jadłospisów metodą rutynową z uwzględnieniem raportów magazynowych tj.:

- 9 kontroli tematycznych (w 9 zakładach),
- 30 ocen podczas kontroli kompleksowych.

Oceny jadłospisów metodą rutynową w zakładach prowadzących żywienie dzieci i młodzieży przeprowadzano zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W trakcie ocen stwierdzono nieprawidłowości w 4 obiektach tj.:

- w 1 Domu Pomocy Społecznej – niewystarczająca ilość dodatków owocowo-warzywnych w podawanych posiłkach,
- w 2 żłobkach – brak wyszczególnionych składników alergennych w każdym posiłku oraz niewystarczająca ilość dodatków owocowo-warzywnych w podawanych posiłkach,
- w 1 przedszkolu – niewystarczająca ilość dodatków owocowo-warzywnych w podawanych posiłkach, do zup i sosów dodawana vegeta, brak wystarczającej ilości ryb w dekadzie, brak wyszczególnionych składników alergennych w każdym posiłku,
- w 1 szkole – jadłospis nie jest zgodny z raportami magazynowymi, do przygotowania posiłków używana vegeta, dodatki owocowo-warzywne nie są uwzględniane we wszystkich podwieczorkach, w dekadzie posiłki powtarzają się.

Pracownicy PPIS wydawali stosowne zalecenia w protokołach kontroli sanitarnych i zobowiązywali osoby odpowiedzialne do podjęcia kroków zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Osoby odpowiedzialne za prowadzenie żywienia zbiorowego zamkniętego w zakładach pisemnie poinformowali tutejszego Inspektora o wprowadzeniu zmian w jadłospisach stosownie do wydanych zaleceń.

- Współdziałanie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Staszowie

W roku 2019 przeprowadzano wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej 8 kontroli w zakresie zapewnienia warunków sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych, w tym legalności ich pochodzenia oraz postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego tj.:

- 2 kontrole obwoźnych punktów sprzedaży mięsa i wędlin prowadzących działalność na placach targowych,
- 1 kontrola sklepu mięsno-wędliniarskiego prowadzącego działalność na placu targowym,
- 3 kontrole placów targowych,
- 2 kontrole obwoźnych Punktów Małej Gastronomii,

W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- w 1 zakładzie obwoźnym PMG brak było wyszczególnionych składników alergennych dla produkowanych posiłków,
- w 1 zakładzie obwoźnym punkcie sprzedaży mięsa i wędlin na etykiecie z mięsem brak było producenta mięsa oraz adresu prowadzenia działalności. O powyższym pisemnie poinformowano Powiatowego Lekarza Weterynarii w Dąbrowie Tarnowskiej. Właściciel przedłożył prawidłową etykietę z oznakowaniem mięsa.

- Współdziałanie z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Staszowie

W 2019r. w ramach współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Staszowie, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne u producentów produkcji pierwotnej owoców i warzyw w zakresie: zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej. Pobrano do badania laboratoryjnego 5 próbek truskawek w kierunku badań

mikrobiologicznych i 1 próbkę jabłek w kierunku zawartości metali szkodliwych dla zdrowia. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono, próbek nie kwestionowano.

Ponadto za pośrednictwem ŚPWIS otrzymano 6 pism z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa informujących o zastosowaniu niedopuszczalnych w danych uprawach substancji czynnych (kapusta pekińska, śliwki, morele, wiśnie, jabłka). W związku z powyższym podejmowano stosowne działania. Ustalono, że producenci nie mieli na stanie w/w produktów (sprzedali indywidualnym klientom bez możliwości ich identyfikacji bądź nie zbierali z uwagi na niskie plony spowodowane przymrozkami lub gradobiciem). W 1 przypadku nałożono na producenta produkcji pierwotnej mandat karny na kwotę 100 zł za brak identyfikowalności odbiorcy wprowadzanych do obrotu owoców.

- Współdziałanie z Inspekcją Farmaceutyczną:

W ramach współpracy z Inspekcją Farmaceutyczną wynikającej z „Porozumienia ramowego o współpracy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS znajduje się 31 zakładów – 26 aptek, 4 punkty apteczne i 1 sklep zielarsko-medyczny. W 2019 roku zaplanowano 5 kontroli w 5 aptekach, skontrolowano 14 obiektów (13 aptek i 1 sklep zielarsko-medyczny), przeprowadzono 15 kontroli.

W 6 aptekach oceniono oznakowanie 17 suplementów diety oraz w sklepie zielarsko-medycznym 2 suplementów diety- nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pobrano do badania laboratoryjnego 13 próbek, tj.:

- 1 próbkę środka specjalnego przeznaczenia medycznego w kierunku znakowania,
- 7 próbek suplementu diety w kierunku znakowania oraz zawartości witamin i składników mineralnych,
- 2 próbki suplementów diety w kierunku zawartości substancji dodatkowych,
- 1 próbkę suplementu diety w kierunku oznaczeń WWA,
- 1 próbkę suplementu diety w kierunku zawartości metali szkodliwych dla zdrowia,
- 1 próbkę suplementu diety w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych.

Próbek nie kwestionowano. Nie przeprowadzono wspólnych kontroli z w/w Inspekcją.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Kierunki działania Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Staszowie w roku 2019, wynikały z:

- wytycznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach,
- założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2022,
- Harmonogramu Realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na lata 2017 – 2021,
- sytuacji epidemiologicznej kraju i powiatu oraz posiadanych informacji o potrzebach lokalnych w tym zakresie.

Działalność była skierowana do placówek oświatowo – wychowawczych, zarówno publicznych, jak i niepublicznych oraz ogółu społeczności powiatu staszowskiego.

W realizacji zadań współpracowano z następującymi organizacjami i instytucjami:

- Szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi
- Przedszkolami
- Podmiotami leczniczymi
- Starostwem Powiatowym w Staszowie
- Urzędami Miast i Gmin Połaniec, Szydłów, Osiek
- Staszowskim Ośrodkiem Kultury
- Centrum Kultury w Łubnicach
- Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Staszowie
- Komendą Powiatową Policji w Staszowie
- Świetlicami Placówki Wsparcia Dziennego w Staszowie
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osieku
- Świętokrzyskim Centrum Onkologii
- Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Staszowie
- Hostelem dla uzależnionych „Wspólnota” w Połańcu
- Lokalnymi mediami: „Powiat Staszowski”; „Nowiny Łubnickiej Gminy”; „Kurier Ziemi Szydłowskiej” „Kosynier”;

Powyższa współpraca dotyczyła kontynuacji oraz wdrażania w placówkach nauczania i wychowania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim, wspierania realizatorów tychże programów i prowadzenia profilaktycznych działań oświatowo-zdrowotnych.

W roku 2019 koordynowano realizację następujących programów edukacji zdrowotnej:

Program „Trzymaj Formę”

Program „Trzymaj Formę” współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny i Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach strategii WHO dotyczącej diety i aktywności fizycznej. Działania podejmowane w ramach programu miały służyć promocji aktywności fizycznej i uczyć prawidłowego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru. Inauguracja programu w roku szkolnym 2018/2019 rozpoczęła się szkoleniem wdrożeniowym dla szkolnych koordynatorów programu. Podczas szkolenia nauczyciele otrzymali podstawowe informacje na temat założeń merytorycznych i metodycznych XIII edycji programu, wysłuchali wykładów przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Produktów

Kosmetycznych PSSE w Staszowie „Znakowanie środków spożywczych”. Prelekcję na temat „Roli warzyw i owoców w profilaktyce nowotworowej” przeprowadził specjalista ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii. W ramach programu propagowano Ogólnopolski „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”. W edycji konkursu 2018/2019 brało udział 6 szkół z powiatu staszowskiego, a 4 z nich dotarły do II etapu powiatowego. W roku szkolnym 2018/2019 program zrealizowały 24 placówki szkolnych. W programie udział wzięło 3325 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym zasięg programu znacznie się zwiększył.

Program edukacyjny dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas”

Skierowany jest do dzieci 6-letnich. Stanowi on pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Uczy sposobów radzenia sobie w sytuacjach, w których dziecko narażone jest na przebywanie w środowisku osób palących. Celem programu jest:

- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy,
- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach gdy przebywają w towarzystwie osób palących.

Program realizowało 31 placówek przedszkolnych i oddziałów „0” w szkołach. Ogółem w programie uczestniczyło 939 przedszkolaków i 501 rodziców, co dało podobny zasięg jak w roku szkolnym 2017/2018.

Program „Nie pal przy mnie, proszę”

Przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Stanowi on drugie ogniwo w cyklu programów antytytoniowych dla dzieci i młodzieży. Program zawiera uporządkowane wiadomości dotyczące zdrowia, dostosowane do poziomu rozumienia dzieci. Ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim jego celem jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program w roku szkolnym 2018/2019 w powiecie staszowskim był realizowany w 24 szkołach podstawowych. Działaniami objęto 1722 osób. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba szkół realizujących program, natomiast liczba odbiorców zwiększyła się.

Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2018/2019 koordynowano realizację III edycji programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, skierowanego do dzieci z IV klas szkół podstawowych, a więc w wieku 9-10 lat. Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Istotnym celem realizowanej edukacji prozdrowotnej jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program został pozytywnie odebrany przez uczniów i ich rodziców. Uczniowie byli bardzo zaangażowani w realizację programu, bardzo chętnie uczestniczyli w zajęciach, pracowali w grupach, wymieniali się pomysłami, dyskutowali, tworzyli komiks z bohaterami programu, liczyli koszty palenia. Ważnym aspektem realizacji programu było, zaangażowanie rodziców do wspólnego odrabiania prac domowych min.

wykonania plakatów na temat szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów, przeprowadzenia wywiadów, przygotowania komiksów. Program realizowało 21 szkół w 45 klasach. Program dotarł do 1969 osób, co w porównaniu z rokiem poprzednim daje znacznie większy zasięg.

Program „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Główne cele programu to:

- zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej,
- zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego,
- kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich.

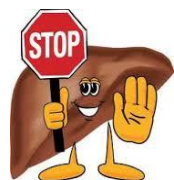
W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 20 szkołach podstawowych obejmując swym zasięgiem 2164 osoby, co w porównaniu z rokiem ubiegłym dało większy zasięg.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Głównym celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. Podczas realizacji programu młodzieży zaprezentowane zostały narzędzia do pogłębiania wiedzy i zdobycia umiejętności, które ochronią ich w szczególnym okresie życia jakim jest wczesna dorosłość. W ramach programu propagowano i koordynowano III edycję konkursu pt.: „Szkoła wolna od używek”, w którym udział wzięli uczniowie i nauczyciel z Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sichowie Dużym ze swoim autorskim filmem edukacyjnym „Miłość, zdrowie, rodzina - tu wszystko się zaczyna”. Film w sposób ciekawy i dobitny zobrazował w jaki sposób zachowania antyzdrowotne i prozdrowotne młodych ludzi mają wpływ na powstanie zdrowej rodziny. Film na etapie wojewódzkim zajął III miejsce.

VI edycję programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w roku szkolnym 2018/2019 realizowało 7 szkół ponadpodstawowych. Program dotarł do 638 odbiorców. Zasięg programu w roku 2019 zmniejszył się.

Programy „Podstępne WZW”

Program skierowany dla uczniów szkół ponadpodstawowych jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Cele szczegółowe programu:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych
- kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

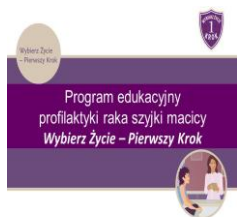
PPIS w Staszowie koordynował realizację programu w roku szkolnym 2018/2019 w 7 szkołach powiatu staszowskiego. Program swoim zasięgiem objął 532 odbiorców, dając podobną liczbę w stosunku do roku ubiegłego.

Znamie! Znam je? – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry

Głównym celem programu „Znamie! Znam je?” jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry oraz zachęcanie do regularnych badań i przestrzeganie podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. Koordynowano i monitorowano realizację tego programu w 7 szkołach ponadpodstawowych. Program dotarł do 820 osób i zasięg zwiększył się w stosunku do 2018 r.

Program „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

W roku 2019 w szkołach ponadpodstawowych powiatu staszowskiego koordynowano realizację programu edukacji zdrowotnej „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” dotyczącego profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Cel jest realizowany poprzez:

- podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów
- kształtowanie świadomości zdrowotnej młodzieży w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy
- motywowanie młodzieży do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w ich środowisku oraz wpływanie na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów, a zwłaszcza wzrost zainteresowania badaniami profilaktycznymi (np. badaniami cytologicznymi).

Do realizacji programu zgłosiło się 7 szkół ponadpodstawowych. Szkolni koordynatorzy przeprowadzili zajęcia wśród 285 uczniów, program dotarł również do 102 rodziców. Zasięg programu pozostał na poziomie roku ubiegłego.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV opracowanym na lata 2017 – 2021 zawarte są strategie państwa w zakresie walki z HIV/AIDS. Główne cele w/w programu to:

- wzrost poziomu wiedzy o HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa,
- zmiana postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie,
- zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych,
- informowanie o punktach wykonujących test w kierunku HIV.

Działania podejmowane w ramach programu adresowane były głównie do młodzieży szkolnej, ale również do ogółu społeczeństwa powiatu staszowskiego. Celem podejmowanych działań było zapobieganie zakażeniom w wieku prokreacyjnym, w ciąży oraz zapobieganie zakażeniom wertykalnym. Wspólnie z Powiatowym Zespołem Doradców Metodycznych w Staszowie przeprowadzono międzyszkolny konkurs „Wiedzy o HIV/AIDS”. W konkursie wzięły udział 4 szkoły ponadpodstawowe z naszego powiatu. Rozstrzygnięcie na etapie powiatowym odbyło się w trakcie zorganizowanej imprezy prozdrowotnej w auli Zespołu Szkół w Staszowie. Podczas imprezy odbył się spektakl profilaktyczny z udziałem zaproszonych aktorów teatru krakowskiego. W imprezie brali udział zaproszeni uczniowie szkół podstawowych

i ponadpodstawowych. Ponadto pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 8 spotkań edukacyjnych w trakcie których 313 uczniów wysłuchało wykładów oraz prelekcji na tematy związane z profilaktyką HIV/AIDS. Do 14 placówek: oświatowych, służby zdrowia i wypoczynku letniego przekazano materiały edukacyjne otrzymane z Krajowego Centrum do Spraw AIDS. Opracowano i zamieszczono na stronie internetowej PSSE i w lokalnej prasie informacje dotyczące profilaktyk HIV/AIDS. Liczba osób objętych dzianiami wyniosła 2480.

Interwencje nieprogramowe

Światowy Dzień Zdrowia 07.04.2019 r. p. h. „Powszechna opieka medyczna”

Tematem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2019 r. była powszechna opieka medyczna. WHO zwraca uwagę, że miliony ludzi wciąż nie mają do niej dostępu – lub muszą wybierać pomiędzy opieką medyczną, a jedzeniem, ubraniem lub nawet mieszkaniem. Dzień ten był okazją do podejmowania tematów związanych ze zdrowiem. W ramach akcji prowadzono spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą promujące zasady zdrowego stylu życia, unikania zachowań ryzykownych, profilaktyczno-edukacyjne dotyczące chorób cywilizacyjnych oraz zaleceń zdrowotnych Światowej Organizacji Zdrowia. W lokalnej prasie „Nowiny Łubnickiej Gminy” oraz na stronach PSSE zamieszczano informacje związane tematyką ŚDZ. Oddziaływaniem objęto 1235 osób.

Światowy Dzień bez Tytoniu 31.05.2019 r. pod hasłem: „Tytoń, a zdrowe płuca”.

Celem kampanii było zwiększenie świadomości na temat: negatywnego wpływu tytoniu na zdrowie płuc ludzi, od raka po przewlekłe choroby układu oddechowego; podstawowej roli, jaką płuca odgrywają dla zdrowia i dobrego samopoczucia wszystkich ludzi.

Kampania służyła również jako wezwanie do działania, opowiadając się za skuteczną polityką ograniczania konsumpcji tytoniu i angażowania interesariuszy z wielu sektorów w walkę o ograniczenie palenia.

W ramach akcji pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził w szkołach podstawowych 8 spotkań edukacyjnych, których głównym celem było przekazanie uczniom informacji na temat szkodliwych skutków zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych. Prezentacji i wykładów wysłuchało 313 uczniów. Ponadto wspólnie z pracownikami Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno-oświatowych o tematyce antytytoniowej w zakładach pracy oraz w placówkach oświatowych. Na stronie internetowej PSSE zamieszczono artykuł oparty na informacjach WHO promujący profilaktykę chorób odtytoniowych. Działania objęły 1259 osób.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 21.11.2019 r.

Ideą tego dnia obchodzonego w Polsce od 1991 r. jest zachęcenie palaczy do zerwania z nałogiem. W ramach akcji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa za pośrednictwem mediów lokalnych. W połanieckim czasopiśmie samorządowym „Kosynier” oraz piśmie społeczno-kulturalnym „Nowiny Łubnickiej Gminy” zamieszczono artykuły zawierające naukowo udowodnione informacje o szkodliwości e-papierosów oraz informacje związane ze

Światowym Dniem Rzucania Palenia. Na stronach internetowych PSSE, Urzędów Miast i Gmin Szydłów oraz Połaniec zamieszczono informacje motywujące palaczy do zerwania z nałogiem. W ramach obchodów zorganizowano i przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych poświęconych profilaktyce antytytoniowej. Prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych w 30 placówkach oświatowych, obiektach służby zdrowia, zakładach pracy. Ogółem działania objęły 2983 osoby.

Profilaktyka grypy

W ramach interwencji przeprowadzono spotkania edukacyjne w szkołach, przedszkolach i internacie, poruszające profilaktykę zakażenia grypą, w trakcie których omawiano podstawowe zasady chroniące przed zakażeniem, jak prawidłowe i higieniczne mycie rąk oraz stosowanie szczepień ochronnych przeciwko grypie. Prowadzono dystrybucję ulotek, plakatów i informacji z zakresu profilaktyki grypy w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz służby zdrowia. Działaniami objęto 1460 ogółu społeczeństwa.

Profilaktyka narkomanii, w tym dopalaczy

Celem działań prowadzonych w ramach tej interwencji było dostarczenie wiedzy z zakresu szkodliwego wpływu środków psychoaktywnych na zdrowie: uczniom wszystkich typów szkół, nauczycielom, pedagogom, rodzicom i opiekunom oraz społeczności lokalnej. W ciągu całego roku prowadzono spotkania edukacyjno-informacyjne w trakcie których wygłaszano wykłady, pogadanki, prelekcje, pokazy multimedialne o szkodliwości środków psychoaktywnych w tym „nowych narkotyków”, o najczęstszych przyczynach sięgania po środki psychoaktywne, oraz sygnałach, na które należy zwrócić uwagę w zachowaniu dzieci pod kątem zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych. W trakcie spotkań wyświetlano filmy edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień zawierające wypowiedzi ekspertów lekarzy, psychologów, specjalistów terapii uzależnień. Prowadzono dystrybucję ulotek, plakatów i informacji o tematyce antidopalaczowej. Na stronie PSSE zamieszczano informacje na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą sytuacje związane z zażywaniem dopalaczy.

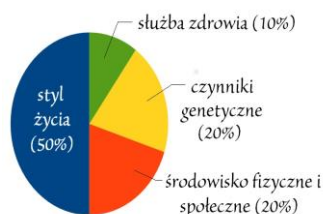
W ramach działań związanych z profilaktyką środków zastępczych inicjatywę podjęła młodzież i nauczyciele z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Staszowie, którzy wzięli udział w finale Wojewódzkiego Przeglądu Małych Form Teatralnych pod hasłem: „Dopalacze – ryzykujesz życiem” ze swoim autorskim przedstawieniem profilaktyczno-edukacyjnym „DNO” obrazującym w sposób bardzo przejmujący problemy młodych ludzi wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych. Organizatorami przeglądu byli: Polskie Towarzystwo Higieniczne i Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. PPIS w Staszowie inicjował działania związane z udziałem w Przeglądzie na terenie powiatu.

Ciekawą i bardzo pouczającą inicjatywę podjęło Liceum Ogólnokształcące im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Staszowie, organizując Debatę Społeczną o Profilaktyce Narkomanii pod hasłem – Substancje psychoaktywne: narkotyki, dopalacze. Szkoła do współorganizacji zaprosiła wiele organizacji i instytucji między innymi PPIS w Staszowie. W ramach Debaty Pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przedstawił dane epidemiologiczne związane z zatruciami środkami zastępczymi w Polsce, województwie i powiecie. Profilaktyką narkomanii w roku 2019 objęto 3827 osób.

Zdrowe i bezpieczne ferie i wakacje 2018

Celem akcji było dostarczenie wiedzy na temat unikania ryzykownych zachowań podczas wypoczynku zimowego i letniego oraz zapobieganie chorobom zakaźnym. Powyższe treści adresowane były do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych przebywających podczas wypoczynku letniego na terenie powiatu staszowskiego. W ramach akcji przeprowadzono narady z wychowawcami świetlic dotyczące wspólnie podejmowanych działań profilaktycznych. Przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych, w trakcie których skierowano do dzieci i młodzieży prelekcje i pogadanki na temat bezpiecznych zachowań podczas zimowego i letniego wypoczynku, w tym unikania zachowań ryzykownych związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych, unikania zagrożeń ze strony kleszczy, ochrony przed promieniowaniem UV. W 26 placówkach: wypoczynku, świetlicach, szkołach, bibliotece, prowadzono dystrybucję ulotek, plakatów, informacji o tematyce antynikotynowej, antydopalaczowej, profilaktyki zakażeń HIV oraz broszur „Wakacje zdrowe i bezpieczne”. Na stronach internetowych PSSE i Urzędu Miasta i Gminy Szydłów oraz w lokalnej prasie „Nowiny Łubnickiej Gminy” zamieszczano informacje na temat zdrowego i bezpiecznego wypoczynku. Oddziaływaniem objęto 3308 osób.

Promocja zdrowia, zdrowy styl życia

W ramach innych działań promocji zdrowia i zdrowego stylu życia prowadzono:

Profilaktykę szczepień ochronnych, w tym akcji: „Zaszczep się wiedzą” i „Oszczędź dziecku ospy” - celem tych akcji było zwiększenie liczby osób zaszczepionych poprzez podniesienie

wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych. Prowadzono dystrybucją materiałów promujących szczepienia.

Profilaktyka chorób nowotworowych w ramach której propagowano zasady Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Prowadzono spotkania na temat profilaktyki nowotworowej. Na stronie internetowej PSEE zamieszczono informacje na temat profilaktyki czerniaka

Profilaktyka chorób zakaźnych – w 2019 r. wspólnie ze Staszowskim Ośrodkiem Kultury Oraz Firmą MEDILAB zorganizowano 2 szkolenia. Dla pracowników służby zdrowia „Zapobieganie uchybieniom w procedurach higienicznych stosowanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym w gabinetach stomatologicznych” oraz dla pracowników zakładów usługowych: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu „Higiena (dezynfekcja, mycie, sterylizacja) w gabinetach kosmetycznych, salonach fryzjerskich, tatuażu i odnowy biologicznej, zapobieganie uchybieniom w procedurach higieniczno – sanitarnych”. W szkoleniach uczestniczyło 107 osób

Festiwal Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe nutki” organizowany przez Polskie Towarzystwo Higieniczne i Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. PPIS w Staszowie organizował i koordynował działania związane z organizacją konkursu na etapie powiatowym. Udział w konkursie zadeklarowali uczniowie i nauczyciele z Zespołu Placówek Oświatowych w Kurozwałkach, Publicznej Szkoły Podstawowej w Czajkowie oraz Zespołu Placówek Oświatowych w Sichowie Dużym. Uczniowie wykazali się dużymi talentami twórczymi i wokalnymi przy prezentowaniu autorskich piosenek promujących zachowania prozdrowotne.

X. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W roku 2019 do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie nie wpłynęły informacje o obiektach zajmujących się wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych. W związku z powyższym nie wydawano decyzji administracyjnych w trybie art. 27 c ust. 1 i ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, nie podejmowano również innych działań w tym zakresie. Na nadzorowanym terenie nie zidentyfikowano przypadków dystrybucji środków zastępczych lub produktów, co do których zachodzi podejrzenie, że są one środkami zastępczymi, które mogły być nabyte w ilości detalicznej lub hurtowej drogą internetową, bądź też w sąsiednich powiatach.

Przez cały rok monitorowano zgłoszenia przypadków zatruczeń tzw. „nowymi narkotykami” wysyłając informacje do ŚPWIS oraz wprowadzając dane do bazy SMIOD. Na terenie powiatu staszowskiego w 2019 r. odnotowano 1 przypadek zatrucia dopalaczami (w 2018 r. – 4 przypadki). W ramach współpracy z innymi służbami informację przekazano do KPP w Staszowie.

W 2019 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych dot. osób fizycznych w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. „nowych narkotyków” (w 2018 r. przeprowadzono 10 postępowań administracyjnych dot. osób fizycznych – osoby w wieku od 19 do 30 lat, w tym 1 kobieta).

Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie powiatu staszowskiego prowadzi działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania obrotowi środkami zastępczymi. W placówkach oświatowych, świetlicach oraz placówkach wypoczynku letniego i zimowego organizowane były spotkania edukacyjne o tematyce: przeciwdziałania i zapobiegania uzależnieniom, zagrożeń związanych z zażywaniem „nowych narkotyków” oraz negatywnych konsekwencji sięgania po używki. Celem spotkań edukacyjnych było zwiększenie wiedzy i świadomości uczniów, rodziców i opiekunów, nauczycieli oraz lokalnej społeczności. Ponadto przekazywano materiały edukacyjno-oświatowe, ulotki i broszury o tematyce antydopalaczowej. Umieszczono na stronie PSSE Staszów informację promującą kampanię edukacyjno-profilaktyczną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych „Narkotyki i dopalacze zabijają. Szkoda cię na takie patoklimaty” oraz informację „Jak rozmawiać z dzieckiem, które podejrzewam o zażywanie dopalaczy”. Dodatkowo zamieszczono w lokalnej prasie artykuł pt. „Dopalacze to narkotyki! Komunikat dla rodziców i opiekunów”.

PODSUMOWANIE

W 2019 roku jednostka organizacyjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej działająca na terenie powiatu staszowskiego kontynuowała wykonywanie działań nadzorowych określonych ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wykonywanie tych zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. W 2019 roku w dalszym ciągu rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym.

W roku sprawozdawczym na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie nie zarejestrowano przypadków zawleczenia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych. Systematycznie monitorowano sytuację epidemiologiczną powiatu staszowskiego w zakresie wszystkich jednostek chorobowych podlegających nadzorowi, przeprowadzane były analizy wewnętrzne chorób zakaźnych występujących na terenie naszego powiatu i podejmowane działania zmierzające do poprawy sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie. Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych należy uznać za stabilną.

Analizując stan sanitarno – higieniczny powiatu w roku 2019 w zakresie higieny środowiska należy stwierdzić, że utrzymuje się on na dobrym poziomie. Jakość wody na terenie powiatu nie budzi większych zastrzeżeń, na koniec roku sprawozdawczego oceniono, że 100% wodociągów dostarczało wodę o odpowiedniej jakości. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej również jest zadowalający.

Stan sanitarno-higieniczny w 2019 roku w zakładach pracy działających na terenie powiatu staszowskiego utrzymuje się na dobrym poziomie. Odnotowuje się dalszą poprawę warunków pracy jak również zwiększającą się świadomość i wiedzę pracodawców m.in. o zagrożeniach związanych z narażeniem pracowników na działanie substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie, szkodliwych czynników rakotwórczych, mutagennych oraz znajomości obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie. W przeciwieństwie do roku 2018, w 2019 roku nie odnotowano żadnego przypadku ujawnienia przez policję u osób fizycznych środków zastępczych tzw. „dopalaczy”, w związku z czym postępowań administracyjnych nie prowadzono.

Stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu staszowskiego jest dobry pomimo wciąż dużych potrzeb remontowych. Nadal funkcjonują placówki zlokalizowane w obiektach nie w pełni spełniających warunki do ich prawidłowego funkcjonowania, które mają trudności z realizacją zaleceń wydawanych w decyzjach administracyjnych z powodu trudnej sytuacji finansowej. Niewystarczający jest dostęp uczniów do profilaktycznej opieki zdrowotnej. Niedostateczna liczba szkół posiada typowe sale gimnastyczne, z pełnym zapleczem sanitarnym. Z punktu widzenia higieny, osoby odpowiedzialne za kształtowanie środowiska szkolnego powinny kłaść większy nacisk na stworzenie odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju psychofizycznego ucznia oraz prawidłowego stanowiska pracy ucznia.

Analizując stan sanitarno-higieniczny obiektów żywnościowo- żywieniowych na terenie powiatu staszowskiego w roku 2019 należy stwierdzić, iż utrzymuje się on na poziomie lat ubiegłych. Porównywalna ilość zakładów posiada prawidłowo opracowane Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz dokumentuje wyniki pełnionej kontroli wewnętrznej. Zauważalna jest poprawa wdrażania i stosowania zasad systemu HACCP w zakładach żywnościowych. W dalszym ciągu szczególnego nadzoru w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności wymagają zakłady produkcyjne funkcjonujące na terenie naszego powiatu.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna w roku 2019 realizowała zarówno interwencje programowe jak również nieprogramowe, wynikające z planowanych zamierzeń jak również z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu staszowskiego. Działalność ukierunkowana była na profilaktykę uzależnień od nikotyny, alkoholu i narkotyków, w tym dopalaczy oraz na zapobieganiu chorobom zakaźnym i promowaniu zdrowego stylu życia. Wszystkie programy edukacyjne koordynowane przez inspekcję sanitarną i realizowane w placówkach nauczania i wychowania cieszyły się zainteresowaniem ze strony uczniów, rodziców oraz nauczycieli. Koordynatorzy i realizatorzy szkolni starali się aby programy trafiały do jak największej liczby odbiorców. Realizacja programów poprzedzona była szkoleniami wdrożeniowymi, w których licznie uczestniczyli zaproszeni nauczyciele i pedagodzy realizujący poszczególne programy. Na szkolenia PPIS w Staszowie zapraszał specjalistów promocji zdrowia, specjalistów w dziedzinie żywienia człowieka, specjalistów z dziedziny psychologiczno-pedagogicznej którzy przekazywali aktualną wiedzę z zakresu zdrowia, potrzebną do realizacji programów edukacyjnych w szkołach. Ogółem w 2019 r. działaniami w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej objęto 37307 osób.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu, podobnie jak w latach poprzednich jest na wysokim poziomie. Powyższa sytuacja jest zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współpracy i współdziałania z innymi służbami kontrolnymi oraz rosnącej świadomości społecznej, co do wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

W 2020 r. działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadal ukierunkowana będzie na działania nadzоровe w zakresie:

- ⇒ monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie, ze szczególnym uwzględnieniem niebezpiecznych chorób zakaźnych
- ⇒ dalszej poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładów pracy i zakładów prowadzących działalność leczniczą,
- ⇒ bezpieczeństwa żywności i żywienia, w tym wdrażania i dokumentowania zasad GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP,
- ⇒ jakości wody do spożycia przez ludzi
- ⇒ egzekwowania obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przez osoby zobowiązane,

Działania nadzоровe prowadzone będą równolegle z działaniami w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej:

- ⇒ nadzór na realizacją programów edukacyjnych w przedszkolach i szkołach
- ⇒ realizowanie zadań wynikających z Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, w tym programy edukacji antynikotynowej realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz wśród dorosłej społeczności
- ⇒ promowanie aktywności fizycznej i uczenie prawidłowego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru poprzez realizowanie przez szkoły programu edukacyjnego „Trzymaj Formę”
- ⇒ podejmowanie działań profilaktycznych w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV
- ⇒ realizacja kampanii społecznych, w tym akcji profilaktycznych wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej.